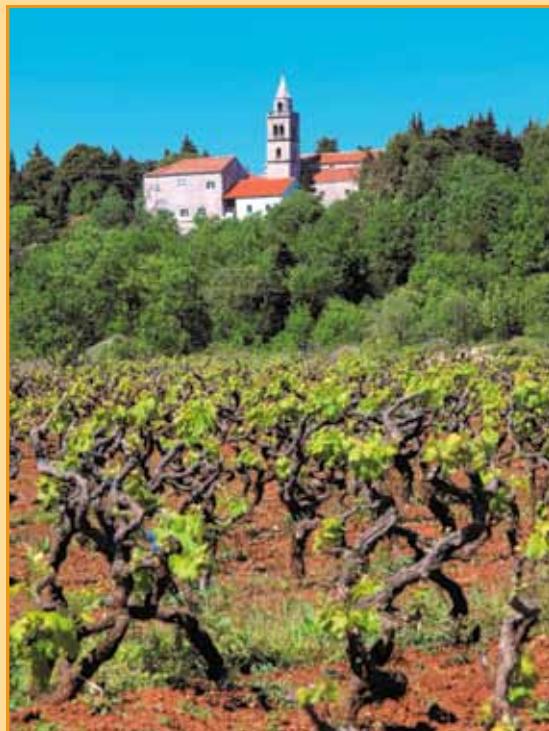
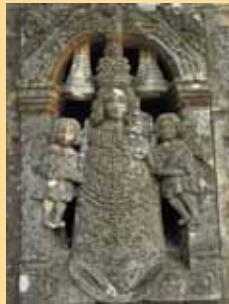
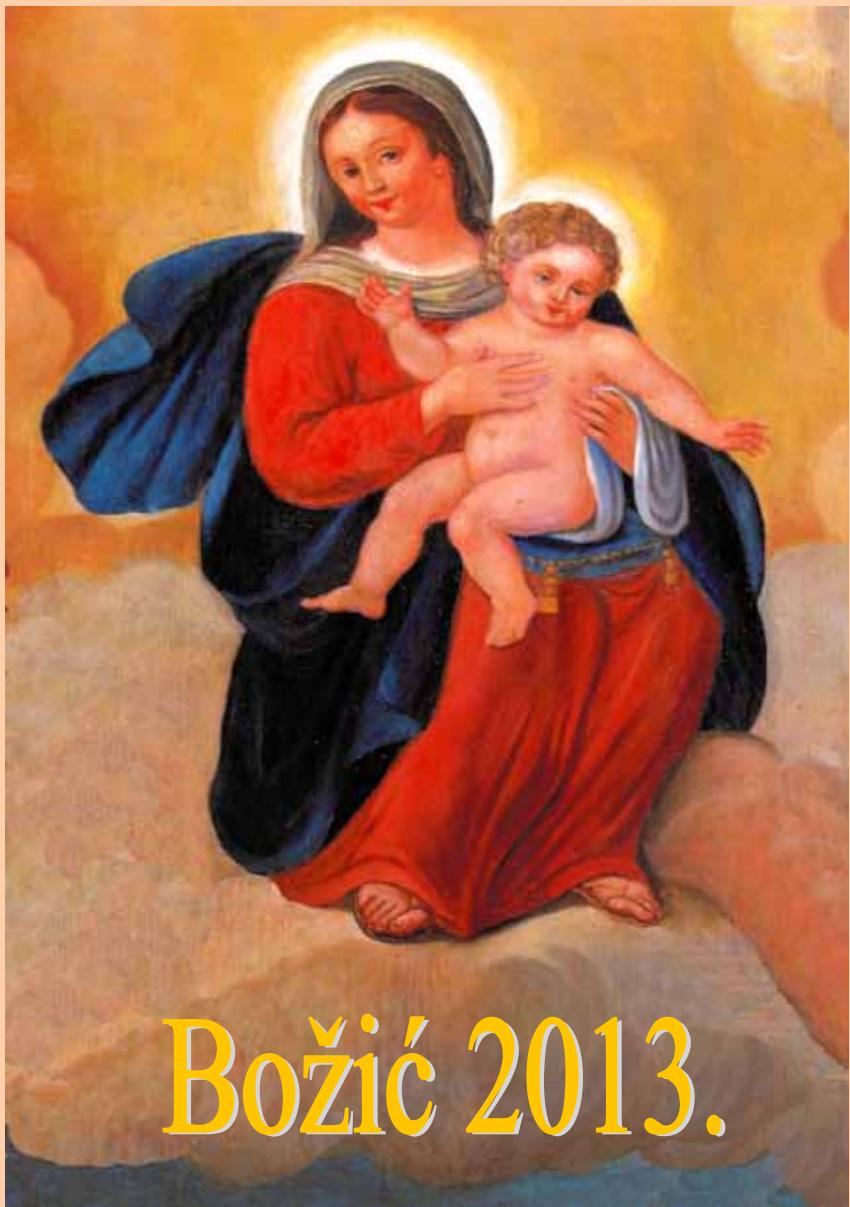

Zvona Delorite

Jubilarni 50. broj
1996. - 2013.

Glasilo župe "Uznesenja Marijina" - Kuna
Božić 2013.

Božić 2013.

Zahvaljujemo svim suradnicima, dobrotvorima i prijateljima
što su kroz sve ove godine pisanim riječju i materijalno
podupirali naš list i tako omogućili tiskanje i ovog jubilarnog 50. broja

Zvona Delorite Božić 2013. God. XVII. Br. 50

DOĐI, GOSPODINE ISUSE !

Štovani čitatelji našeg župnog lista , mir vam i dobro!

U rukama imate pedeseti, jubilarni broj našeg lista "Zvona Delorite".

Što drugo možemo ovom prigodom, nego zahvaliti dobrom Bogu i dragim osobama koje se svojski trude oko uredničkih poslova, tehničke i fotografске obrade. Kako ne zahvaliti svim dopisnicima, dobročiniteljima i anonimnim podupirateljima?! Pedeseti broj našeg lista " Zvona Delorite" obilježit ćemo u nedjelju, 5. siječnja 2014. godine nakon svete mise u 10 sati u crkvi Gospe Delorite. Još jednom na ovom jubileju želimo zahvaliti milosrdnom Bogu, izvoru i nadahnitelju svakog dobra, jer njemu jedinome, kako reče sv. Franjo Asiški, pripada hvala, čast i blagoslov svaki.

Naš pedeseti broj izlazi u ozračju liturgijskog vremena DOŠAŠĆA i BOŽIĆA.

Svima nama to je drago vrijeme kada želimo još dublje zaživjeti naš vjernički i duhovni život. Riječ Božja u došašću obiluje čežnjom za Spasiteljem kao u Starom Zavjetu. I danas

Crkva vapi: "DOĐI, GOSPODINE ISUSE !" Vrhunac došašća je Božić, kada nam je dobri Bog po Marijinoj vjeri i tijelu, darovao Spasitelja. Kod navještenja Marija je preko anđela Gabrijela u vjeri prihvatile Božju ponudu da će začeti i roditi Sina: "Ne boj se, Marijo, jer si našla milost kod Boga. Evo, ti ćeš začeti i roditi Sina kojemu ćeš nadjenuti ime Isus"/Lk 1, 30-32/. Ime Isus znači *Bog spašava*. Isus je prozvan i Emanuel, a doslovno znači *Bog je s nama*. On se utjelovio i rodio radi nas i našeg spasenja. Nije riječ o nekoj nestvarnoj ljudskoj predodžbi, već o povjesnom događaju koji je istinit. Dobri Bog utjelovljenjem svoga Sina ne samo da je želio počastiti, pobožanstveniti našu ljudsku narav, nego nas želi spašavati, uvijek iznova snagom svoje ljubavi i milosrđa od grijeha i zla, te svega onoga što ponižava naše ljudsko dostojanstvo. Tako je Bog pokazao svoje čovjekoljublje i uvijek iznova ga iskazuje nama, grješnim ljudima.

Zato osjećamo u svojoj duši kao vjernici i ljudi da je u Bogu izvor prave životne radosti i smisla našeg ljudskog življjenja.

U ovoj vjerničkoj radosti, štovani župljani, svima vama, djeci, mladima, starijima, zdravima i bolesnima, čitateljima našeg jubilarnog lista "Zvona Delorite" želimo čestitati Božić. Želimo našim obiteljima radost i mir u srcu da i ovih božićnih i novogodišnjih blagdana budu još više oaze mira i sreće, te svima skupa dobro zdravlje i od Boga blagoslovljenu novu 2014. godinu.

vaši fratri

ZLATNE ISKRE, Matea Roso

Božić gori u mom srcu kao
plamen neugaseće svijeće koja baca zlatne
iskre radosti,sreće i ljubavi drugima.

Ljubav koju dariva Isus Krist,
naš spasitelj rođen u štali trpi
za sve, daje nam snagu da Božić
doživimo kao nov život, kao novi
sretni početak. Tu ljubav, tu iskru
dat će nam Isus, novorođeno
djetešće na Božić kad naša srca
budu povezana pjesmom , zlatnom
iskrom radosti.

Spasitelj je došao – dođimo i mi!

Spasitelj je došao, dođimo i mi! Došao je davno i ostao zauvijek.
Zove nas neprestano, ne umara se nikada. Kako bi se umorio, Isus,
Bog – Ljubav?

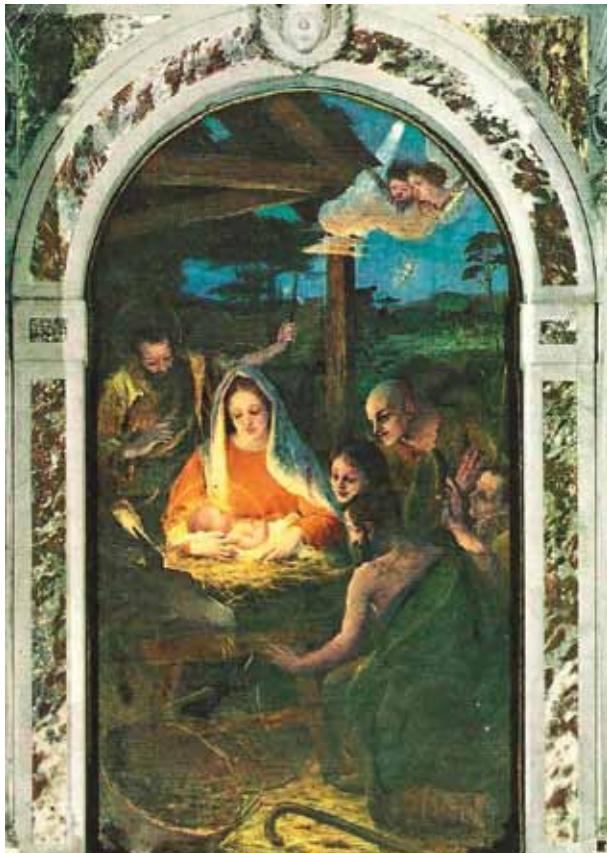
Kakav je Bog? Nije lako odgovoriti kakva je ljubav. Kada ljubimo, ne
štедimo se niti se umaramo. Ako ne bismo rekli da je ljubav opća
radost i ispunjenje čitavog bića, ne bismo dodali još jednu notu uz
ostale izgovorene riječi i hvalospjeve u ime ljubavi. Kakvi smo kada
smo radosni? Nije ni svaka radost jednakо snažna. Apsolutna je
radost samo u Bogu. Na spomen Njegova imena otvaraju se nebesa.
Tu je sve i nema ništa što ne možemo naći. Sve izgubljeno i propalo,
a i ono što još ne znamo, a htjeli bismo znati – kamo poslije smrti?
Zvuči idealno, trebali bismo po tome biti radosni ako priznajemo
Boga. Trebali bismo, ali nećemo. Radije ćemo promatrati loše, nego

dobro. Dobru moramo naći barem koji nedostatak. Zbog čega? Nije li nam lijepo ako nam je dobro? Zašto onda izmučiti dobro s puno predrasuda? Isus nam je ponudio ljubav, zaštitu, razumijevanje, odmor u svom krilu – što Mu onda zamjeramo pa Ga zaobilazimo? U svijetu je puno patnje, mi tu živimo, ali se ne moramo u njoj utopiti. Potražimo Isusa, on je nama došao. Bog nam je pružio ruku kada je poslao Sina svoga. I mi smo Njegovi sinovi, kćeri, od Njega smo stvorenici. Naša želja da budemo dobro, sretni i voljeni velika je. Kako je ispuniti? Mučimo se jako, umaramo, ubiremo blago, a nigdje dohvatići tu sreću, ljubav, puninu. Nekako nam uvijek bježi. Nedostaje nam nešto, a to je osvježenje – rosa sveta. Dopustimo Bogu da svetom rosom drži naš život. Da nam da onu posljednju riječ, svoj blagoslov našem životu. Znamo li prispopobu o pšeničnom zrnu, koje mora istrunuti u zemlji kako bismo dobili cijeli klas zrnaca? To je istina, ali čovjek mora umrijeti grijehu ovdje, sada, na zemlji, odmah. Tako bi pupao za života i donosio plodove ugodne Bogu, u službi evanđelja širio kraljevstvo nebesko.

Došao je Isus, Sin Božji, Njegova slava je vječna. Ne odbacujmo Ga. Doći ćemo i mi u hram Božji proslaviti Njegov rođendan. Slavljenika se dariva. Darujmo Mu probleme zbog kojih Mu nismo dolazili. Dajmo Mu obećanje koje ćemo ispuniti – da ćemo Mu uvijek dolaziti, hvaliti ime Njegovo, raznositi radosnu vijest Njegova dolaska nama na zemlju. Svaki put kada slavimo euharistiju, to je živi susret s Kristom – dođimo Mu. On ne zdvaja, nemojmo ni mi. Zašto je došao i dao život za nas? Saznajmo od Njega. Ne izgubimo dar duše zbog zasićenosti zemaljskim dobrima i nevoljama. Ostanimo postojani kao što je On ostao vjeran nama.

Sretan vam rođendan Isusa Krista i puna duša Njegove ljubavi!

Nada Vranješ

Kristovo krštenje (M. C. Medović) Vrboska – otok Brač

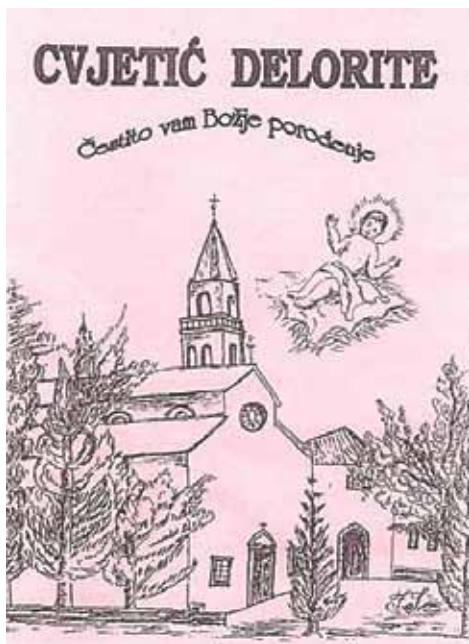
**Na dobro Vam Božić došo
I na boje mlado lito 2014.**

želi uredništvo

Pedeseta obljetnica Zvona Delorite

List koji upravo držite u ruci nosi broj 50 – broj kojeg smo mi, ne nadajući se dočekali i vama ga pružamo.

Nije to neka značajna starost, ali kako je počelo, pravo je čudo ! Neuki, bez poznavanja posla kojeg smo namjeravali raditi, a ne slušajući one koji su nas odvraćali – Bogu se svidjelo ovoliko nas pozivjeti.

situaciju, nas ohrabrio i gvardijana umirio: "Ako Bog to bude želio, bit će nešto od toga. Ali to su žene, pa se lako mogu predomisliti." Osigurao nam je papir i tintu za fotokopiranje 150 komada (nije se tiskalo u tiskari). Koje veselje !!! Trebalo je napisati priloge, urediti „prijelom“, uraditi korice. To je ono što nam je gvardijan govorio da ne znamo. Jedna se članica dosjetila svoje priateljice u Osijeku i njoj povjerila prijelom - slaganje članaka u listu.

Počeli smo mjesec dana pred Božić 1996.g. Naravno, željeli smo da to bude božićna čestitka. Župniku fra Stjepanu Žužiću je već bilo posla preko glave, a mi članice FSR, došle onako kao djeca, sa svojim prohtjevima. „Ne znate u što se upuštate !“ bila je njegova reakcija koju nam je stalno ponavljao. Doduše, provincijal o. Mario Šikić bio je slučajno u to vrijeme u samostanu, upoznao

Očekivali smo njenu poštu kao smrtnu osudu. Kad smo dobili gotov sadržaj lista, još smo zamolili Palihniće za korice. I onda svaku večer kopiraj, slaži, kopiraj, slaži...Zimsko doba, nema klime ni grijalice, i prethodnik Zvona Delorite ugledao je svjetlo božićne noći pod imenom Cvjetić Delorite!

Poslali smo ga znancima izvan Kune. Naš bivši gvardijan čestitao nam je i napisao da je to za njega čudo.

Kad je naš župnik poslje Božića bio na skupu u Zadru, nagovorili su ga da nas podrži i nastoji da to postane župni list. Ime neka bude Zvona Delorite.

Taj prijedlog novog imena doveo je do nesporazuma. Trebalo je preboljeti dječje bolesti, na miru i pripravno pristupiti dalnjem radu.

Uspjeli smo zahvaljujući našoj Deloriti koja se radovala da njena Zvona zvone.

Nekoliko prvih brojeva smo fotokopirali. Kad je P.Z. Kuna slavila stogodišnjicu osnutka (1998.g.) donirali su nam sredstva za korice u boji. "O, to je sad pravi list!" uskliknuo je o. B. Škunca.

Ali list je postao pravi tek kad smo ga počeli tiskati u tiskari, zaslugom našeg mještanina Tonka Meštrovića.

Prijelom više nije putovao u Osijek, Marina i Roko Palihnić su prihvatali taj posao i do danas ga stručno rade.

Kad smo krenuli tiskati list u tiskari, počeli smo tražiti sponzore. Župnik nam je uvijek bio pripravan pomoći, ali sponzori su pokrivali glavninu troškova.

Pomalo smo se učili, radili pogreške u pisanju, slaganju. I danas nas to nakon pedesetog broja prati. Ali dobro znamo i svjesni smo, iako nas je većina amatera, da je ljubav za naš list naša najveća kvaliteta.

Mi svjetovni franjevci smo i danas glavni nositelji rada oko lista. Doduše, pridruže nam se često i učeniji suradnici, od dragih ljudi dobijemo priloge, fotografije, zapise, uspomene, pjesme. Naši radovi su skromni, maleni. Ukratko spomenemo mnoge događaje iz prošlosti te naše ugledne župljane. Nadamo se da će netko mlađi, učeniji, naći poticaj u Zvonima Delorite za svoj opširniji rad.

Dvadeseti broj Zvona Delorite tiskan je 2003.g., upravo u vrijeme kad je blaženi Ivan Pavao II. posjetio Hrvatsku i bio u Dubrovniku. Tada smo uvezali svih dvadeset brojeva u bijeli skaj, sa zlatotiskom uz pismenu posvetu našega Emila B. Ćolića. To je bio dar Svetom Ocu u ime naše Župe i Franjevačkog svjetovnog reda.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu nam je osigurala čuvanje lista, uz katalogizaciju smo dobili broj (kojeg uvijek tiskamo na naslovnici). Isto tako list šaljemo Metropolitani (biskupijski arhiv u Zagrebu). Zaslugom o. Draga Ljevara Zvona Delorite se mogu pronaći na internetskim stranicama provincije.

(www.ofm-sv-jeronim.hr).

Našim dragim suradnicima na njihovom trudu i upornosti može zahvaliti jedino Gospa Delorita, čiju slavu pronose. Jednako tako je i s dobrotvorima koji nas svojom darežljivošću u ovim kriznim vremenima potpomažu. Posebno smo zahvalni našim župnicima koji su nas podržavali, pomagali i za nas molili. Svi se dobro sjećamo i zahvalni smo im na svemu.

Uz Božji blagoslov, dobre želje naših čitatelja trudit ćemo se i dalje. „DO VOLJE BOŽJE!“- govorili su naši stari.

Svima srdačna hvala i čestitka za pedeseti broj Zvona Delorite !

urednica

Sveti Franjo među nama.....

Posjet Lumbardi

Pozvani smo od sestara iz Lumbarde proslaviti zajedno dan sv.Pija, suzaštitnika njihovog mjestra. Rado smo se

odazvale i stigle u vruće ljetno poslijepodne. U prostranom dvorištu, sestre su nas dočekale, izišle nam u susret i razdragane poželjele dobrodošlicu.

S nama su Orebicke , a domalo eto ih iz Blata i Vela Luke. Pozdravi, rukovanja, poljupci, upoznavanja s novima i, što me je oduševilo, mladim sestrama.

Ulazimo u lijepu kamenu crkvu posvećenu sv. Roku. Svetu misu slavi fra Vito, duhovni asistent Lumbarde i Kune uz don Vlada . Molimo, pjevamo, palimo svijeće. Propovijed o sv. Piju.

Nakon mise klanjanje Presvetom.

U prostranoj, lijepo uređenoj dvorani, našli smo se uz slastice i sokove. Razgovor se razbuktao. Priča se, pišu se razglednice, šalju okolo. Svi se potpisuju. Neka vide da nas ima!

Uzimaju se recepti za kolače. Baš nam je dobro. Da Korčula nije otok, ostali bismo još.

Ali trajekt nas čeka.

Nada Lušić

7 STVARI KOJE MOŽEMO NAUČITI OD BL. IVANA PAVLA II.

- Ne mora se sve postići u najkraćem roku. Bog ima svoju jedinicu vremena.
- Ako ti rano umru roditelji, ne znači da si izgubljen slučaj.
- Ustrajnom i tihom molitvom može se promijeniti i najveće zlo.
- Godine nisu prepreka ako je srce mlado.
- Uči od mudraca, moli s misticima i svećima, budi otvoren za književnike.
- Osloni se na sve svoje suradnike.
- Ako Isusa nekad ne razumiješ, pitaj njegovu majku Mariju. Mame jedino potpuno razumiju svoje sinove.

Mladen Milić /vjeraidjela.com

O divna zvijezdo

Sjala je zvijezda jutarnja
u predvečerje biserno
dok je još nebom blistao
pozdrav sunčeva zalaza.

Srca su radosno drhtala
jerbo se nebo smiješilo
i nama je poručilo:
„Krenite kuda želite!“

Ta večer davno prošla je
sjaj joj nije ugašen,
svima je snagu davala
obilato darove pružala.

Bezbroj se slova složilo
pod svjetлом Njenim prejasnim,
još više želja rodilo
kako da zvijezdu slavimo
i Sina njenog voljenog.

N. Vodopić

MUZEJ SVETIŠTA GOSPE DELORITE OTVOREN ZA POSJETE

Pri kraju ljeta pokrenuta je akcija sakupljanja fotografija crkava diljem župe Kuna.

Ideja je bila da se sve crkve (koje su u upotrebi) snime, fotografije uvećaju, te uokvire pa stave u svetište Gospe Delorite kao trajna izložba.

Naši franjevci, o. Josip Vidas i o. Vito Smoljan, toplo su pozdravili tu ideju. Uz njihov pristanak dr. B. Cezarović je preuzeo veći dio posla. Fotografije koje je snimio g. N. Fazinić, on je povećao, uokvirio, napravio pozivnice i letke za tu akciju. Novčana sredstva za sve to sakupili su članovi F.S.R. iz Kune. Aktivirali su svako selo u župi za vlastite crkve i svi su to rado prihvatali i odazvali se. O. Vito je sam

uredio izložbu te postavio pisanu oznaku uz svaku sliku, njenog titulara i sela u kojem se nalazi. Ima ih 25.

Dana 3.11.2013. (nedjelja) bilo je otvorene izložbenih fotografija, a ujedno i muzeja samostana u kojem se čuvaju sakralni predmeti, inkunabule, srebrnina, te umjetničke slike fra Ambroza Testena, don M.C. Medovića i drugih slikara. Također izloženi su i kiparski radovi.

Sve to su naši franjevci otvorena srca i prostora predstavili te nedjelje.

F.S.R. počastili su posjetitelje pa se druženje nastavilo. To će postati naš običaj: nedjeljno druženje uz slavljenje sv. mise, razgledavanje samostana sa stručnim vodičem, te upoznavanje kulturnih sadržaja u Kuni kako je to u prigodnom letku napomenuto.

Franjevke

RADOST POVRATKA U KUNU

Svaki povratak u Kunu je radost, jer se iznova bogatimo zajedništvom s braćom i sestrama i nanovo opijamo ljepotom krajolika. Takav je bio i ovaj povratak, trećeg studenog. Na poziv "Otvorenih vrata i srca" braće i sestara hrimo u Kunu, u samostan Gospe Delorite, na nedjeljnu sv. misu, a potom i druge prigodne sadržaje iz pozivnice; izložbu, posjete galerijama, crkvama, domjenak, sve organizirano umješnošću i ljubavlju fra Vita i fra Josipa uz svesrdnu pomoć i suradnju dr. Cezarovića, Boga, kako ga od milja zovu njegovi mještani. Vozi nas naša sestra Marija Vukušić, po ljubavi "službeni vozač" OFS Male braće.

Putem molimo krunicu Duhu Svetom za blagoslov svih ljudi koje ćemo susresti i svih prostora kojima ćemo proći.

Studeni okasnio, a listopad iskoristio još preostalo lišće prošarati, otkidati i mekani sag stopama tkati.

U Kuni sam bila u svim godišnjim dobima, u svim bojama prirode, što pod Nebom u crkvenom ruhu bijele, zelene, crvene i ljubičaste boje slave svetu euharistiju zahvale Gospodinu, zbog darova Stvoritelja stvorenju. Predivna je Kuna pod bjelinom snijega, očaravajuća zagrljena zelenilom, bogata u ljubičastim plodovima trsova, usnula u rumenilom obojenim listovima, a povezana u svim tim bojama ljepotom boje vrijesa. Vrijesa, Bože, vrijesa ovjekovječenog srcem i kistom sina Kune, Celestina Mate Medovića, čudesnog fratra i još čudesnijeg umjetnika.

Dozivam ga otkucajima srca, gledam ga očima duše, kako sada kistom iz nebeske besmrtnosti pretače boje, ljepotom ukrašava ljubljeni rodni kraj.

Pred crkvom nas dočekuju drage sestre s njihovom i našom Ninom. Pozdravljamo se, franjevački srdačno, grlimo, zasuzimo od

dara pripadnosti toj veličanstvenoj, dugovječnoj i brojnoj obitelji "siromaška iz Asiza". Tu su i drage sestre iz Orebica i Lumbarde.

Tijelom i dušom smo na sv. misi. Služi je fra Vito. Znakovito je čitanje: Isus poziva Zakeja da žurno siđe sa smokve. Fra Vito poziva nas da siđemo s naših "stabala...." i uđemo u radost Gospodinovu.

Nakon gozbe presvete Euharistije, razgledamo u crkvi izložbu; crkve i crkvice pelješke župe, to svjedočenje vjekovne vjere ljudi ovih kršćanskih prostora. Slijedi druženje, svjedočenje, domjenak. Slikamo se uz kip skorog sveca i našeg "Santo subito" bl. Ivana Pavla II. Posjećujemo crkvicu Sv. Spasa, groblje, grob Celestina Mata Medovića. Ostavljamo mu upaljeno svjetlo lumina, što titra poput otkucaja srca.

Evo nas i u Matici, crkvi Marijina uznesenja. Za uspomenu grlimo kip slikara, dar Kuni kipara, spoj kista i dlijeta, nezakopanih "talenata" Božjih.

Odlazimo. Rastajemo se od braće i sestara, od Kune, ali sve darovano, doživljeno pohranjujemo u ladičice srca, da ih sjećanjem otvaramo i prebiremo....

Ispraća nas toplina popodneva, ljepota neizreciva riječima; zlatom premazano nebo sunčeva zalaska, usnuli, rumenim tkanjem pokriveni vinogradi. Izazivaju nas zreli, neobrani pajetci, što čekaju putnika namjernika. Sladimo se.

Zahvaljujemo i Bogu i čovjeku na svim darovima i ovog dana. Vraćamo se gradu osnaženi "infuzijom" ljubavi, vjere, mira i duhovnosti da svjedočimo i darovano darivamo, u radosti s našim serafskim ocem Franjom jer " LJUBAV JE LJUBLJENA."

~ ~ ~

Od srca čestitamo jubilej Zvona Delorite sa željom i molitvom, hrabro dalje !

Mir i Dobro

Neda Koprivec

Uoči Božića

Da, došlo je to vrijeme
I noći su opet duge i tamne
I moje misli se stapaju
Po snijegu kapljice sna

Dolazi, dolazi, tragove prati
I čeka nas, danas i sutra
Kratko je vrijeme koje nam daruje
I kiše ga ispiru, ostaje tuga

Opet bilo bi isto, da poklon
Dođe, da dijete se rodi
Jer ubijamo ga u sebi
I rušimo mostove od tankih niti

Čekamo... tražimo...
Tihe nam patničke noći
Prodiru kroz prozorska okna
Davno zaleđena zimom u srcima

Čekam Te, Isuse, palim svijeću
Da oči vide u tami
Krijesnice slute i ptice miruju
Toplina u duši jer... dolaziš

Čeka te cijela zemlja!

Eva Kirigia Krnjak

Naše časne

Krajem ljeta napustile su nas časne sestre. Već pedeset dvije godine one su služile u našoj Župi. Tu su nam svima bile pri ruci u svakoj našoj potrebi: svojom toplinom, ustrajnim radom i uvijek dobre volje. Teško nam se priviknuti da više nisu među nama.

Mijenjale su se one, bilo je različitih osoba, ali svima je bila zajednička osobina - ljubav za svakog čovjeka, ljubav za našu crkvu. Posebno su bile strpljive i pažljive s našim najmlađima. Za njih je to najveći gubitak. Za sve što su učinile za našu Župu nisu doobile nikakvu zahvalu. Ljubav se i ne može platiti. Jedino uspomena na sve što su nam pružile ostat će trajan spomen u našim srcima.

U prvom broju Cvjetića Delorite pisao je o njima jedan dječak. Sad to ponovno objavljujemo. Tih nekoliko crta upravo pokazuje ono što su nam one značile kroz više od pola stoljeća.....

DRAGE NAŠE ČASNE

Približavaju se božićni blagdani. Želimo vam puno sreće i dobro zdravlje. Želimo da i dalje budete tako dobre i vrijedne kao naše mame i da nam vaši topli zagrljaji uvijek griju naša mala srca. Kitite i resite cijelu godinu naše crkve i pripremate nam naše ministrantske haljine. I dalje očekujemo vaše gostoprимstvo, najslađe kolačiće i sokove.

Puno vas vole i čestitaju Božić djeca iz Kune

Bog nam piše....

Što bi bilo kad bismo s našom Biblijom postupali kao s našim mobitelom?

Imali bismo je uvijek u torbi ili u džepu.

Više puta dnevno bacili bismo pogled na nju.

Brzo bismo se vratili kući ili na radno mjesto kad bismo je tamo zaboravili.

Koristili bismo je da obradujemo prijatelje nekom porukom iz nje.

Postupali bismo s njom kao da ne možemo bez nje živjeti.
Svojoj djeci bismo darovali bar po jednu - za njihovu sigurnost - a i
da bismo komunicirali s njima.
Koristili bismo je dok putujemo.
Koristili bismo je u hitnim slučajevima

U Bibliji nalazimo brojeve telefona za neke žurne situacije:

Kad si tužan, biraj Lv 14.
Kad netko o tebi loše govori i kad si u depresiji, biraj Ps 27.
Kad si uz nemiren i sagriješio si, biraj Ps 51.
Kad smatraš da je Bog daleko od tebe, biraj Ps 139.
Kad si zabrinut, biraj Mt 6,25-34.
Kad si u opasnosti, biraj Ps 91.
Kad ti se Bog čini dalekim, biraj Ps 63.
Kad tvoja vjera treba poticaj, biraj Heb 11.
Kad si usamljen i u moru strahova, biraj Ps 23.

Ovi brojevi su izravni (ne idu preko „sekretarice“ ili operatera). Svi
brojevi za „u nebo“ rade 24 sata dnevno.

Hrani svoju vjeru i sve sumnje će „crknuti“ od gladi!

Stavi ovaj popis važnih telefonskih brojeva u svoj rokovnik ili na
neko vidljivo mjesto (gdje se često krećeš) - neki od brojeva mogli bi
biti važni u određenim trenucima tvoga života!

Piše: *Dr. Darko Tomašević*

Preuzeto iz: *Katolički tjednik*

Sjećanja

Piše: Nada Lušić

U Kunu je 1937. godine došao iz Ljubljane umirovljeni profesor glazbe Antun Grum. Vjenčao se s našom učiteljicom i nastanio se ovdje. Surađivao je s našim župnikom don Matom Milićem-Kalafatovićem i vodio pjevački zbor. U crkvi smo pjevali misu de Angelis i prigodne pjesme. Uvježbali smo dva dječja muzička komada; Snjeguljicu i Male ptičare kao i mnoge zborske pjesme. Nastupali smo na pozornici u novom domu. Mladići su bili okupljeni u tamburaškom zboru. Kapelan don Mirko Talajić družio se s našima mladima uz pjesmu i gitaru želeći ih tako privući vjeri i Bogu. Svu materijalnu pomoć, sav prihod od župljana imao je župni ured. Franjevcii su bili siromašni redovnici i prosili su za vrijeme berbe po vinogradima. 1938. godine oni su otišli. Fra Venka Gugića srela sam ostarjelog 1995. u Poljudu. Rekao mi je :“Ja sam zatvorio samostan u Kuni. Pisao sam biskupu da nemamo što jesti, da smo gladni.“

Tada je nastala don Mirkova pjesma

Sanjaju starinska zvona

Tko je to umro? Tuče sat sa Gospe Delorite
Uzdišu stare zidine i napušten samostan
To kaplje krv iz rane nezavite.

Druže, ja se bojim. Na izmaku je dan.

Borovi šume neku tajanstvenu ariju
U predvečerje kad se sjene nemirnije vuku
U čekanju remete da zvoni Zdravomariju
Pa da se nečujno opet kroz razlupan prozor uvuku.

Stari sat tuče (sova u zvoniku)

Nagriza ure i lijeno se ustrajno vrti.

Život je najdraži, druže, kada smo u kolu smrti.

Čempres se priginje skromno, ko pustinjak pred otajstvom
Velike svemirske šutnje plavog nebosklona
Isus je pokopan davno. Sanjaju starinska zvona.

A onda je počeo rat. Nestalo je ljepote življena . Utihnula je pjesma i svirka. Don Mirko je premješten. Kada su na putu iz Kune u Janjinu, iz zasjede, partizani ubili don Matovog brata Željka, otišao je i on. Više se nije vratio ni on niti ijedan drugi. Ostali smo bez svećenika. Otišao je profesor Grum. Otišla je učiteljica Srećka.

Vojska je bila stacionirana u Trpnju i Janjini, a mi smo bili napuštena divljina. Ovdje je bilo opasno živjeti. Izazvani presijecanjem telefonske žice ili pucnjem iz zasjede, Talijani su došli bijesni i zapalili kuće i ubili nedužne ljudi. U bombardiranju je pogodjena naša kuća, a očeva trgovina izgorjela je kao i cijeli red kuća glavne seoske ulice. U samostanskom podrumu skrivali smo se od bombardiranja i kaznenih ekspedicija. Vjerovali smo da avioni neće rušiti crkvu, a i nas će poštovati kad smo pod okriljem Gospinim.

Nakon kapitulacije Italije imali smo komandu mesta narodne vlasti. Kod topa iznad Crkvica smjenjivali su se ratnici i pucali na njemačke brodove koji su plovili Neretvanskim kanalom, sve do jedne noći u listopadu 1943. godine kada su se njemački specijalci iskrcali na sjevernu pelješku obalu i vrlo brzo uzverali na Rotu. Naši su se topnici povukli. Neki, na žalost, nisu uspjeli.

Kunaiza II. svjetskog rata – 1945. godine

U selu je nastala panika. Ljudi su bježali kamo je tko znao i stigao. Mnogi su pobegli i preživjeli zahvaljujući dugim putovanjima sve do El Shatta. Oni koji su ostali, vjerujući da će objasniti svoju nedužnost, završili su kao žrtve. Među njima su bili moj otac i brat i još mnogi u Kuni, Osobjavi, Pijavičinu i

Oskorušnu. Ove godine navršilo se 70 godina od tih tragičnih događaja. Mnogima koji su ostali zauvijek se promijenio život. Tko je za to odgovarao?

Naši dragi sahranjivani su bez svećenika, bez govora, sprovoda i cvijeća i često - van grobova.

Što nisu zapalili Talijani, dokrajčili su Nijemci. Izgorjela je župna kuća i škola i Omladinski dom i moja kuća.

Živjeli smo u tuzi i neimaštini. Smjestili smo se u kuće koje su ostale cijele. Uredile su se štale. Trebalo je obrađivati zemlju i preživjeti. (Tko je pitao koliko nam je godina?)

Jednog proljetnog dana 1944. godine s istočne strane pojavio se fratar, prašnjav i znojan. Dopješačio je iz Janjine. Došao je u spaljeno selo, puno žena u crnini, u jad, u neizvjesnost. Smjestio se u privatnu kuću, u obitelj. Upalio prvu iskru u našoj tami. Rat je trajao. Prolazile su kolone Nijemaca i Čerkeza. Lijepili su plakate „Za jednoga Nijemca strijeljat ćemo deset civila“....

Nastavit će se.....

Bolna godišnjica

I nakon sedamdeset godina još su žive rane od ratnih zločina počinjenih davne 1943.godine u selima naše Župe. Djeca žrtava zločina njemačkih okupatora sjećaju se, a njihova bol je

trajna... Ostati bez roditelja u ranom djetinjstvu, bez dragog brata ili muža, rana je koja peče cijeli život.

Znamo da je smrt dio života svakog čovjeka, ali ne smrt zadana od ruku drugih ljudi. Pogotovo kad znamo da su sve to bili nevini ljudi, koji ništa zla nisu napravili, nikoga povrijedili, nikakvim sudom osuđeni.

Velik je broj žrtava u našim selima, neki čak nisu mogli biti niti dostojanstveno sahranjeni. Nabranjanje njihovih imena bio bi dugačak popis. Pamtimo da su mnoge obitelji nestale, iskorijenjene, uništene. Zato se u listopadu 23., 24., i 25.-og svake godine – na godišnjicu njihova stradanja sjetimo njih i na primjeren način to obilježimo. U svakom, od najviše stradalih sela (Osobljava, Pijavičino, Kuna) i danas njihovi potomci za njih mole i služi se sv. misa za pokoj njihovih duša.

Predavanje dr. Glavine

Na blagdan Male Gospe ove godine u svetištu Gospe Delorite održao je predavanje dr. Frano Glavina. Kao stručnjak povijesnih znanosti, iako već u mirovini, neumoran je u istraživanju pelješke povijesti. Tema njegova predavanja odnosila se na naše svetište.

O nastanku svetišta pisalo se već do sada, ali dr. Glavina je svoje predavanje potkrijepio dokumentima koje je otkrio nedavno u pismohrani samostana Male braće u Dubrovniku.

U pronađenom izviješću narod kunovske župe moli papu Klementa XIV. (1769.-1774.g.) da ih odriješi od kazne koju je Sveta Stolica izrekla narodu župe Kuna. Mnoge nedaće što se događaju na urodu

zemlje pogađaju narod i zbog toga je u velikoj bijedi. Znaju da je to Božja kazna, jer su neki stanovnici Župe (ne svi) opljačkali nasukani brod koji je prevozio svilu i druge proizvode za crkvu u Loretu. To svetogrđe oni priznaju i Sveta Stolica im ukida izopćenje kojim je Župa bila kažnjena. Naložila im je da za pokoru sagrade crkvicu u čast Loretske Gospe. Tako je bilo učinjeno. Ta molba - dokument , poslije pljačke i izopćenja, nije sačuvana pa se ne zna točno datum brodoloma i pljačke. Zna se da je 1681.g. sagrađena mala crkvica koja je dio današnje Delorite.

Poslije prvog brodoloma, dogodio se i drugi, nakon pedeset godina. Seljaci koji su živjeli u oskudici pokupili su ulje, vunu i drugo. Zato su odmah zamolili da ne budu više kažnjeni izopćenjem, jer ih je bijeda navela na taj čin. „Ako smo dužni mi i naši preci Gospi od Loreta molimo Boga da nam oprosti, da osloboди naša polja kako nam urod ne bi propadao !“ Zavjetuju se dužnici, a i oni koji to nisu, da će davati kroz deset godina određenu količinu vina za crkvu u Loretu.

Ne zna se točna godina brodoloma, jer ne postoji pisani dokument o tome.

Prvobitna kapela proširena je kasnije u trobrodnu crkvu. Tu velebnu građevinu nisu sagradili samo stanovnici Župe Kuna, za svoju pokoru, već i darovima drugih župa i brojnih hodočasnika.

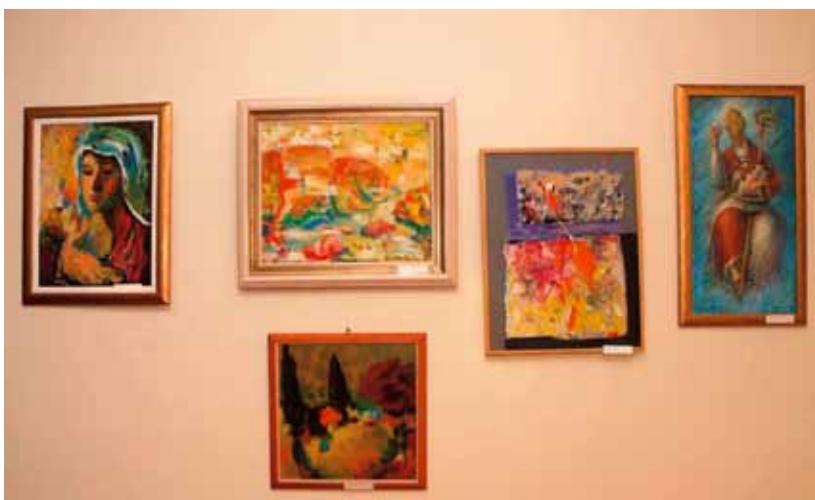
Prije 6.2. 1705.g. crkva je predana franjevcima, a stonski biskup Volanti 14.6.1714.g. svečano je posvetio.

.....nastavak u sljedećem broju

OTVARANJE GALERIJE M.C. MEDOVIĆA ZA POSJETE

Prigodom 156. godišnjice rođenja našeg poznatog slikara don M.C. Medovića, čije ime nosi galerija, 16.11.2013. bilo je svečano. Poklonici njegovih djela: slikari Dubrovnika i Korčule, te stručnjaci koji proučavaju i prezentiraju javnosti Medovića, bili su taj dan u Kuni.

Slikari su upriličili koloniju te su svoje radove urađene taj dan darovali galeriji.

Uvečer je bilo slavlje otvorenja galerije.

Gosp. A. Karaman svojim govorom je obrazložio sav događaj, te povjesničar umjetnosti gosp. M. Ivanović prezentirao je galeriju kao dragocjen doprinos kulturnom i turističkom obogaćivanju Pelješca. Gospodin B. Meštirović kao predsjednik KUD, predstavljanjem gostiju počeo je druženje i završio ga odavši priznanje našem mještaninu dr. B. Cezaroviću.

On je svojim ugledom i trudom nastojao da se to slavlje dogodi i da galerija postane otvorena za sve ljubitelje umjetnosti, koji posjete Kunu.

Klape "Dingač" svojim pjevanjem je razveselila uzvanike, a zakuska uz čašicu Plavca još više je zagrijala srce.

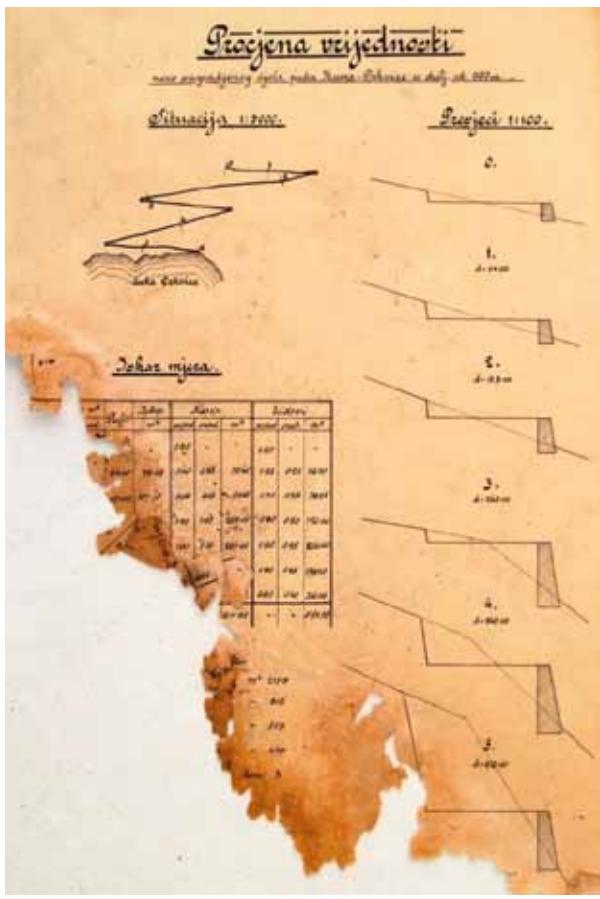
Šlag na kraju bila je lutrija. Svaki zgoditak bila je umjetnička slika.

Kroničar

Cesta Kuna - Crkvice

Dugo sam tražio u Arhivu Kotarskog Poglavarstva Korčula ne bi li što našao vezano uz gradnju ceste za Crkvice, kao i lukobrana dolje na moru. Nakon što mi je preko ruku prošlo na tisuće dokumenata našao sam vrlo malo. O izgradnji lukobrana u uvali Crkvice nema ništa, osim škrtog dokumenta u kojem se godine 1907. izvješćuje o nalazu raznih predmeta, koje je more izbacilo u luku (očito sa neke lađe koja se potopila), naslovlenog od "*Espositura di Porto Crkvice*", što znači da je u to vrijeme postojalo izloženstvo lučke ispostave Crkvice.

O cesti sam ipak uspio nešto naći. Godine 1898. traži se od Općine Kuna da se očituje o gradnji zgrade škole. U odgovoru koji je poslan na adresu Kotarskog Poglavarstva u Korčulu izvješćuje se: "*Obzirom da smo izloženi trošku za uređenje Domin Potoka i započetim radovima na gradnji ceste za Crkvice, nismo u mogućnosti započeti gradnju škole...*".

1898. na dnevnom redu Općine Kuna nalazi se pod točkom 2. "Rasparava o gradnji puta Kuna - Crkvice", dok se 1899. na "sboru Obćinskoga Vieća, dne 5 Srpnja t.g. u 8 sati pred podne u Obćinskom uredu" raspravlja o "odobrenju pogodbe vrhu gradnje puta

Kuna - Crkvice".¹ Radnje oko gradnje ceste su se odužile na dugi niz godina. Do novca se teško dolazilo i trebalo je biti uporan, pogotovo kad su na zahtjev stizali negativni odgovori.

¹ ASC Korčula - Lastovo, Kotarsko Poglavarstvo Korčula - nesređena arhivska grada. Obćinsko Načelništvo Kuna, 24/6 1899, Načelnik Šimunković.

"U prigibu dostavlja se Tom c.k. Poglavarstvu molba upraviteljstva općine Kune dneva 1. Veljače 1906 Br. 144, prikazana neposredno c.k. Ministarstvu trgovine za postignuće novčane podpore za dogradjenje kolne ceste iz Kune u Crkvica, primjetbom, da c.k. Ministarstvo unutarnjih posala, kojem bijaše ova molba ustupljena, otpisom 24 Ožujka 1906 Br. 10601 nije obnašlo da istu uvaži...".²

1906. Traži se od Općine Kuna da izvijesti poglavarstvo u predmetu puta Crkvica - Kuna: "...Kunovska občina opravdava stanje radnje puta 'Crkvica - Kuna' s primjetbom da će ona izvesti potrebite popravke. Osim toga občina pita da joj se udjeli novčana pripomoć...".³

...

Najdetaljnije nam o gradnji ceste govori "Tehnički izvještaj glede puta Kuna - Crkvice" iz godine 1910., ali i otkriva navode tadašnjeg inženjera E. Herciga iz Dubrovnika da se put u sadašnjem obliku neće moći koristiti za prometovanje, te su potrebite naknadne radnje. Uz pisani dio priloženi je i nacrt naknadnih radova koji je uslijed vlage dijelom uništen.

"U posluhu namj. odluke od 31/12 1910 Br. XI 224/12 ex 1909 potpisani pregledao je sagradjeni radni dio puta Kuna - Crkvice, te na temelju mjera i popriječnih presjeka podastire priklopljeni obračun izvedenih kolikoća i vrijednosti izvedenih radnja.

² ASC Korčula - Lastovo, Kotarsko Poglavarstvo Korčula - nesređena arhivska građa. Zadar, 4. travnja 1906., Br. 12423/V b.

³ ASC Korčula - Lastovo, Kotarsko Poglavarstvo Korčula - nesređena arhivska građa. 12/7. 1906., Br. 9622.

Kako iz priložene procjene proističe iznaša cielokupni trošak za gradnju K. 11080, tekući metar ceste košta dakle 11080 : 997 = okruglo K 11. Izgradjeni komad puta sačinjava radni dio puta od Kune do Crkvice, te je potpisani konstatovao, da cijeli put u ovim stanju u kojim se sada nalazi, samo sa velikom poteškoćom može biti upotrebljen za promet s kolima.

Od svote od K 2000, koju c.k. Namjesništvo obećalo općini kunovskoj, kao radni obrok pripomoći je neobhodno potrebito, dobaviti i smjestiti na opasnim mjestima puta kolobrane, očistiti put od šume koja je tekom vremena na njekim djelama narasla, popraviti zavojnicu kod km 7.00 ceste i nasuti šljunak na mjestima, gdje je potrebito. Sa ovim radnjam postiglo bi se barem veća sigurnost prometa, te pošto ove radnje jesu neophodno potrebite, da se jednoč prodje s kolima po putu niže potpisani predlaže, da se općini kunovskoj samo uz uvjet, da ove sume odma izvede i promet započne isplati gore rečeni iznos.

Što se tiče radikalnih popravaka puta, potpisani izvješćuje, da kroz vremena gradnje toga puta bilo učinjeno mnogo pogriješaka u gradnji, te samo sa znatnim troškom mogao bi se ovaj put temeljito popraviti, i privesti potpuno zahtjevima sigurnog prometa.

Svi zavoji jesu većinom loše izvedeni, te ležu u naklonu od 7% - 9% a polumjer istih iznosi 4 - 6 m. Nanjekim mjestima potrebno je trasu uslijed velikih uzbrdica promijeniti i produljiti. Osim toga potrebno je na mnogim mjestima sagraditi prsobrane te smjestiti kolobrane.

Ukupni trošak za ove radnje iznašao bi po prilici:

1. 16 zavojica produljiti i razširiti po K 1200 = 19200

2. promjena trase na duljinu od 150 m po K 12 = 1800

3. prsobrane m 200 po K 30 = 6000

4. kolobrane komada 300 po K 4.5 = 1350

5. razni popravci K 650

Ukupno K 29.000

Dubrovnik 21 marta 1911 - E. Herzig c.k. inžinir".⁴

...

1910. U "Preglednici o stanju i potrebitim radnjama na istim putevima" u Općini Kuna, prednost se daje cesti: "Kuna - Crkvice - Kuna - Potomje, dijelom nova za prosljediti, a dijelom za popraviti. Radnje su započete otrag više godina. Ovaj put je od najvažnijih i najnužnijih za promet javni ove obćine".

1913. Iz oskudičnih srestava C.K. Namjesništvo u Zadru udijelilo je jednu "pričomoć u iznosu od kruna: 1500 za gradnju puta Crkvice - Kuna".

⁴ASC Korčula - Lastovo, Kotarsko Poglavarstvo Korčula - nesređena arhivska građa. "Procjena vrijednosti novo sagradjenog djela puta Kuna - Crkvice u duljini od 997 m".

Poštuj dijete!

Poštuj njegovu bezazlenost!
Nemoj ga smesti svojim riječima i postupcima.
Nikakvom grubošću.
Nemoj ga zaplašiti u njegovoј krhkosti i uzdrhtalosti.
Nemoj izigrati njegovo povjerenje.
Budi obziran prema njegovoј duši, prema nježnosti od koje je
otkano čitavo njegovo biće.

Poštuj dijete!

Poštedi ga, koliko ti je moguće,
svoga umora i svoje
obeshrabrenosti.
Očuvaj ga od svoje ravnodušnosti.
Očuvaj nadu i vedrinu u njemu.
Ne dopusti da išta polomi krila njegovih ushita i zanosa.
Skrbi o tome da krila njegove duše jačaju za sve zahtjevniji, za
sve teži let.

Poštuj dijete!

Omogući mu da uvijek može disati sreću i zahvalnost.
Daruj mu nezaboravno djetinjstvo.
Unatoč oskudici, unatoč obilju, smireno se izbori za njega.
Pomogni mu da iskusi da je od Boga i od tebe ljubljeno i
željeno dijete.
Da živjeti znači ići Božjim putem, putem srčanosti i srdačnosti.

Stjepan Lice

Moja ženidba

Rođen sam na otoku Šolti. Život me vodio raznim putovima da bih svoju družicu pronašao na Pelješcu, i to u Kuni. Radio sam u Banja Luci te godine.

Ovdje sam se upoznao sa starijim kolegom N. Puljizom iz Imotskog, koji je služio na Pelješcu i tamo se oženio. Jednom kada su me on i njegova žena pozvali u goste, naišao je njihov prijatelj N. Bura iz Potomja. U ovom susretu i poznanstvu bio je prst Božje providnosti za ostvarenje mojih idea, kako će se to kasnije vidjeti.

U kolovozu 1921. do suza me ražalio premještaj u Crnu Goru. Pošao sam i ostao u Splitu do po Velikoj Gospi, a 17.8. me dočekao u Makarskoj N. Puljiz te smo skupa pošli u Potomje prijatelju N. Buri. Nakon 5 – 6 dana otputovao sam preko Kotora i stigao u četu Kolašin 8. rujna, gdje sam opet radio na inventaru i sređivanju reversne knjige.

U lipnju 1922. kada sam se spremao u Sarajevo na sravnjavanje reversne knjige, dobio sam pismo od N. Bure. Rodio im se sin i očekuju od mene da im budem kum. Priliku sam iskoristio, iz Sarajeva sam navratio u Potomje. Krstili smo malog Nikolu (kasnije su ga u ratu ubili Talijani). I ovaj put, kao i prije, moj prijatelj, a sada i kum, želio me upoznati s nekim djevojkama pa mi sada preporuči neku F. V. iz Zagrina te da će on govoriti s njom i njezinim roditeljima. Ja sam pristao i otišao. Nakon nekoliko mjeseci piše mi kum da je razgovarao s gđicom F. V. i da joj se jako svidjela moja slika te da bi željela da se osobno upoznamo prije nego se konkretno odluči. Isto tako da su odgovorili i njezini roditelji. Ja sam tim dogовором, uz prijašnje informacije o F. V. bio prezadovoljan, pa

sam na Bezgrešno začeće 8. 12. 1922. u prvom pismu izravno gđici F. V. zahvalio na razložnom odgovoru nje i njezinih roditelja i obećao nastojati da se što prije upoznamo. Zatim sam dobio iz Sarajeva nalog da 20. 1. 1923. dođem na konačni zaključak reversne knjige. Odmah sam to javio gđici F. V. Kada sam došao u Sarajevo, pisao sam joj da će po završetku posla za nekoliko dana, svratiti u Potomje. Ona mi je odmah otpisala da bi bilo zgodno da dođem za Sv. Vlaha, 3. 2. i poslala mi program zabave „Liječnik proti volje“. Pošto sam stvar udesio, pisao sam njoj i kumu da će u subotu 1. 2. oko 7 sati navečer stići u Potomje. Tako je i bilo. Te je večeri Franica Violić bila kod sestre Ružice, poštarice u Potomju, pa su obje po večeri došle kod nas u kuma Bure, gdje smo se prve dvije večeri upoznavali, sporazumjeli i zavoljeli, a treće večeri u Kuni i zaručili. Uz zaruke sam joj darovao 7 zlatnika koje je dao moj otac pred smrt don Mirku uz riječi: „Ovo je za mog Martina da zaruči mladu.“

Odavno me mučio težak problem premještaja u Dalmaciju, pogotovo sada poslije zaruka, pa sam opet još usrdnije stvar preporučio Bezgrješnoj Djevici i dogodilo se da sam 14. 3. iste 1923. dobio zavidno mjesto u intendaturi žand. komande u Splitu, i tu dobio odobrenje vjenčanja iz Beograda. Tako sam se sa svojom Franicom vjenčao na blagdan prikazanja Blažene Djevice Marije, u Kuni 21. 11. 1923. godine.

Zajednicu s mojom Franicom očito je Bog pratio svojim blagoslovom i obdario trajnim zdravljem nas i našu djecu. Svaki naš životni problem Njegovom svemoći bio je na dobro riješen. Cijeli sam život zahvalan dragom Bogu na svojoj ženi. Za veliki dio moje sreće je zaslužan i moj dobri kum N. Bura.

Martin Bavčević

Božić je

Nešto je posebno u ovoj noći,
nešto je sveto u ovoj ponoći,
u Njemu je ljepota.
I ova jelka okičena
što se svijetli jako
i kolači, sve zrači.
Nešto je posebno u nama
i nebo kao da je drugačije,
zvijezde jače sjaje,
radujmo se, Božić je!
I On će doći
da nas zagrli ljubavlju
kao što majka grli dijete,
trebaju nam svima te ruke svete.

Marina Borovina

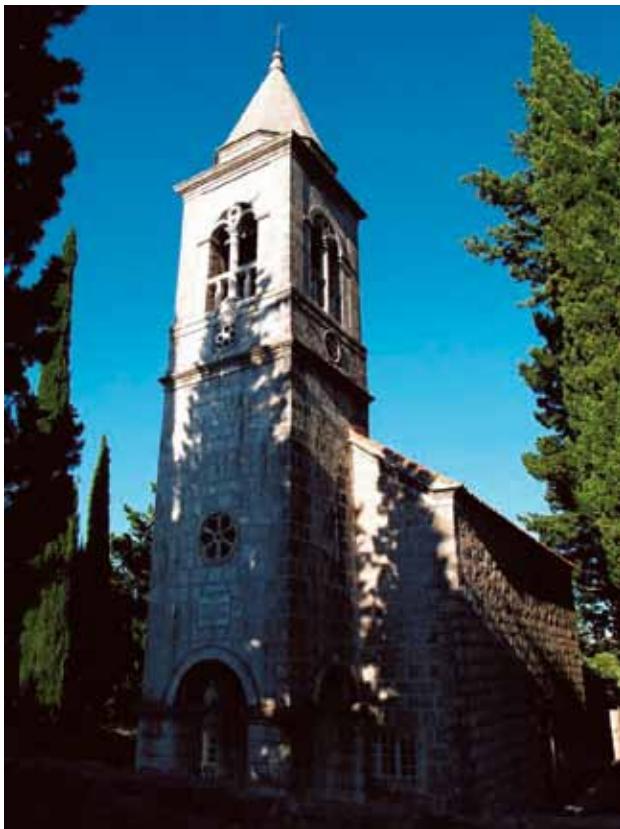
Čudno mi je

Svi oni koji su izašli na ovo glasovanje
o familji bili su slobodni zasenjati da
oli ne. Samo su u jednom bili jednaki.
Bez razlike, došli su na svit od
muškog i ženskog čejadina!

baba Kate

Legenda o Gospi od Milosrđa

Legenda o Gospi od Milosrđa dugo živi u narodu, a u Gornjoj Vrućici je to jedna od najvećih svetkovina. Uvijek se na taj dan okupljaо narod iz svih mjesta na Pelješcu, a dolazili su i iz makarskoga primorja i neretvanskih mjesta. Mesari su znali dovesti vola, ubiti ga te ga cijeloga prodati u mjestu jer je u nekim kućama bilo više gostiju nego ukućana. U selu je bila užanca – nitko ne smije ostati gladan na taj dan, imao on rodbine, poznatih i nepoznatih,

uglavnom je na taj dan svatko bio dobrodošao dragi gost. Navečer bi bila zabava koja bi trajala do zore drugoga dana. Plesalo se, pjevalo i veselilo. Pred crkvom bi ugostitelji nudili razne sokove i druga pića, a galantari svoju galeranteriju i tekstil. U Prvom svjetskom ratu sa zvonika su skinuta tri zvona i odnesena u ljevaonicu topova, a novac za nova zvona prikupio je Frano Domaćin od naših iseljenika u Americi. Kad je došao kući, osobno ih je otisao naručiti te ih je i postavio 1935. godine. Tako se sada čuju kad klecaju i na udaljenim mjestima.

1940. godine bilo je tri stotine godina otkada je crkva podignuta, a kako se zbog rata nije moglo proslaviti, proslavilo se tek 1954. godine u prisustvu dubrovačkog biskupa Josipa Butorca. Taj je dan mjeseca srpnja Vrućica doživjela veliku radost, a dan je protekao u velikom veselju. Pod vodstvom župnika don Ante Salacana, koji je bio organizator proslave, održana je sveta misa, a na slavlju se okupilo toliko čeljadi da su crkva i njezino dvorište bili pretijesni za sve. Pored biskupa, slavlju su bili prisutni svi župnici iz okolnih župa, a tu se našli i poznati gvardijan Vijeko Vrcić iz Imotskog, gvardijan iz samostana u Kuni fra Anastazije Pavelin. Poslije svečane mise biskup je dao svoj blagoslov polju, maslinicima, djeci i narodu. Na objed su pozvani svi svećenici, članovi svih crkvenih odbora Vrućice i okolnih župa. Svečani je objed pripremio Ivo Jurišić, a sastojao se od domaćega pršuta, makarunade i pečene janjetine s ražnja, torte od oraha. Pilo se crno vino, a uz tortu prošek.

Svi su svećenici redom pozdravljali biskupa, zahvaljivali domaćinu na lijepom objedu i ugodnom prijemu. U ime crkvenog odbora Gospe od Milosrđa biskupa je pozdravio Ivo Tomić, zahvalivši biskupu na odazivu i dolasku među njih. Zahvalio je i obitelji Luković koja više

od sto godina vodi brigu o crkvi i njezinim vrijednostima kojima darivaju Gospu prilikom zavjeta. Na kraju se digao biskup i rekao od prilike ovako: „Dragi domaćini, danas sam doživio toliko radosti što odavna nisam. Veselim se što je crkva u vašim srcima i neka tako ostane jer GOSPINA JE MILOST VELIKA. Nemojte to zaboraviti pa neće ni ona vas. Zahvaljujem gosparu Ivu i njegovim ukućanima, a svima vama dodjeljujem svoj biskupski blagoslov.“

(...)

Davor Jurišić
(nastavak u sljedećem broju)

POKOJNI SURADNICI ZVONA DELORITE

Franica Smolić, rođena Violić, po zanimanju domaćica, članica FSR-a, amaterska slikearica. Umrla je u 84 godini života. Naslovnice prvih brojeva našega lista upravo je ona oslikala. Isto tako neke slike Križnoga puta njezin su rad.

o. Ilar Lukšić, franjevac. Prvi svećenik koji je došao u popaljenu i napuštenu kunovsku župu. Još je trajao rat, godina 1944., a župa je bila bez svećenika tri godine. Obnovio je samostan, djeci držao školu i vjerouauk te nas već odrasle pripremao za svete sakramente. Pisao je više članaka u našem listu.

o. Andrija Vlašić, franjevac. Duhovni asistent FSR-a, sudjelovao je pisanjem u našem listu s mnogo topoline i ohrabrvanja. Oduševljen je bio darom uvezenih brojeva Zvona Delorite prilikom odlaska iz naše sredine.

Marica Kulišić, domaćica koja je dočekala duboku starost. Bila je svojim pisanim radom dio naših suradnika.

Dunja Kirigija, rođena Antunović. Rijetko je tko od naše grupe okupljene oko rada na Zvonima Delorite bio sličan Dunji. Za sve je akcije bila otvorena, ništa joj nije bilo teško, ni pisanje, ni sakupljanje priloga. Sve što je za list mogla uraditi u svojoj okolini, ona je to svim svojim srcem činila. Dosta mlada nas je napustila. Praznina koja je ostala iza nje i danas se osjeća.

Slavko Vodopić je svoje sudjelovanje u radu Zvona Delorite najviše obilježio člancima iz povijesti Kune. Mnoge je događaje sačuvao od zaborava. Iako je bio u poodmakloj dobi, dobro je koristio računalo koje je darovano upravo za rad lista. Njegovi članci ispunjeni kunovskom poviješću nedostaju u današnjim brojevima Zvona Delorite.

Ivo Bavčević živio je u Zadru, ali kao rođeni Kunovljani u vijek je bio spremam priskočiti u pomoć našem radu oko Zvona Delorite. Njegov brat Vinko svojim je slikama često bio sponzor našeg listu.

Branko Rusković svojim je velikim iskustvom često obogaćivao list. Svoje članke zasniva na povjesnim činjenicama ovoga kraja.

*Zahvalni smo svima koji su napustili ovu zemlju, ali su u njoj ostavili dio svoga srca. Za svoju ljubav nisu dobili ništa od lista Zvona Delorite. Sigurni smo da im je nagradu dao Onaj zbog kojega su sve to i činili. Po našemu: „**BOG IH RAJA NAPOJIO!***

zahvalno Uredništvo

Sjećanja na crkvu moga djetinjstva

Velika tajanstvena,
nedjeljni dom
mog djetinjstva.

Na oltaru don Ante
u sjajnom habitu,
služi misu na latinskom.
Iza njega zlatni odsjaji
kaleža i svijećnjaka,
narančasti plamen svijeća
u blagom, topлом titranju,
miris tamjana i svijeća.

Ispred oltara
drvne smeđe klupe,
žene, muškarci i djeca
očiju sjajnih od sreće.

A za Božić
kakve su jaslice bile?
Čarobne, čudesne i žive.

U mojoj dječjoj mašti

zvijezda repatica je
veselo treperila,
tri mudraca
su radosno koračala,
a štalica se sjajila
kao suho zlato,
Životinje su grijale
malog Isusa
svojim toplim dahom.
A on je raširio
svoje male ruke
i za sve ljudе otvorio
svoje milostivo srce.

Uz božanstvene
zvuke klavira
ljudi su pjevali
„U sve vrijeme godišta....“

I sva se crkva
pretvorila u mir i radost
postojanja.

U Trpnju, 27.studenog 2002. Štefica Jakir

KAPOT

Neki dan sam odlučio otići popiti čaj. Zimsko doba je, a ja sam na Pelješcu. Uzeo sam kratki kapot iz ormara. Ništa čudno, ali su tada počela navirati sjećanja. Otkad nosim ovaj kapot? Kada sam ga kupio? Koji je sve put prošao ovaj kapot? Tko ga je i gdje nosio? Koja je svetišta posjetio? Što je o njemu ostalo još u sjećanju?

Moj kapot je tipa hubertus, bar smo ga mi tako zvali. Dobio sam ga u obliku vrijednosnog bona u poduzeću gdje sam radio, a u trgovini Varteksa zamijenio za kapot. Nosio sam ga nekoliko godina, a i u ratu u okupiranom Dubrovniku. Spavao sam u njemu u hladnom i nezagrijanom hotelu Argentina u prosincu 1991. godine. Nosio sam ga kada sam poslom radi dovođenja struje Dubrovniku za Božić bio na „četničkom području „.

Kada je moj mlađi sin otišao na studij u Zagreb, odnio ga je sa sobom, jer mu je bio potreban i interesantan. Tamo je dočekao i promociju u zgradи rektorata izmiješan sa skupocjenim bundama i bogatim pelicama; uz nazočnost pogleda s portreta bivših rektora na zidu svečane dvorane . Kapot mi je vraćen, kada je obavio zagrebačku misiju.

Preuzeo sam ga, ali sada i redizajnirao; skratio sam ga i „ pijetu „ na leđima zašio. Ponovo na mojim ramenima prati me na radnim putovanjima i vjerskim hodočašćima.

Radni zadaci vode me od Like preko svih naših otoka, Istre, Zagore, za koju od dragosti poštovanja kažem Vlaške. Putovao je sa mnom avionima, brodovima, trajektima i jahtama, skupim autima, ali i u ribarskim trabakulima, terenskim

vozilima, jednom i u zaprežnim kolima, da ne kažem koliko sam s njim propješao kilometara dalekovodnih trasa i trasa podzemnih kabela.

Bio je sa mnom i na ugodnim sjedeljkama, uz nadahnute recitale, lijepe pjesme, a ponekad i mudre razgovore .

Da ne zaboravim, imao je on i svoj „ šminkerski „ period, kada bi me grijaо uz kavu na Splitskoj rivi. Tada je uljepšan prigodnim šalom djelovao pomalo boemski. Bio je uočljiv. Ne tako davno susreo sam poznanika koji me pitao za zdravlje, a usput i za kapot.

Obišao je on na mojim leđima više puta Zagrebačku katedralu, crkvu Svetog Marka, Gospu od Kamenitih vrata, Gospu Trsatsku, Svetu Stošiju u Zadru, Svetog Duju, Gospu od Zdravlja , a naravno i Svetog Tomu i Gospu Deloritu.

U dubokom sjećanju ostao mi je posjet crkvi Svetog Nikole u Komiži na otoku Visu (06. prosinca). Vrijeme je bilo izuzetno burno i hladno pa prigodno obredno paljenje starog leuta umalo nije imalo kobne posljedice za kapot. Međutim, uz upozorenje „ Čuvaj kapot „ , kapot je ostao skoro netaknut. Izgorio je samo leut.

Kapot je čuvaо moje tijelo od zime, dugi niz godina.

Slično, ali puno jače, moja vjera čuva moju dušu od moguće „ pustoši i ispraznosti „.

Ivo Santica

GOVORI HRVATSKI!

Bog ti je darovao divni jezik hrvatski, kako ga gotovo više na svijetu nema.

On je zvučan i bogat, tako da njime možeš izreći sve, što ti pamet kaže i srce osjeća.

Griješiš protiv Boga i prirode, kad ne govorиш hrvatski, gdje god treba i kad ti se zgoda nadade. Govori hrvatski u kući i u javnosti, jer samo po jeziku tvome znat će svijet, da si Hrvat. Ako kažeš, da si Hrvat, a ne govorиш svojim rođenim jezikom, onda naprsto lažeš. Ptica se pozna po perju, o čovjek po govoru.

Nastoj, govoriti hrvatski što ljepše i savršenije, kao da iz najbolje knjige čitaš. Jer velika je sramota, kad kažeš, da si Hrvat i ne govorиш savršeno svojim materinjim jezikom. Ne moj uplitati u svoj hrvatski govor riječi tuđinske (njemačke, talijanske ili turske), jer tim odaješ da si rob tuđincu, ili da ne znaš svoga jezika.

Uči i cjeni također strane jezike, ali govorи njima samo u krajnjoj potrebi i kada si u tuđoj zemlji. U svojoj domovini, u Hrvatskoj, ne vrijeđaj majke svoje tuđim govorom.

Najmanje pak da to činiš tuđincu za volju, koji dolazi s trbuhom za kruhom.

Neka tuđinac nauči najprije hrvatski, ako želi da se zakloni u Hrvatskoj. Ako tuđinca susrećeš njegovim jezikom, on će te omalovažavati i prezirati; ako ga prinudiš, da govorи tvojim jezikom, on će te cijeniti i poštivati.

Svom snagom tako radi, da ti porodica vazda govori hrvatski, da hrvatski misli, osjeća i radi. Jer hrvatska porodica najači je bedem hrvatstva: "Jedna jedina svjesna obitelj hrvatska vrijedi za čitavu regimentu na bojnom polju!"

ZAPISAO VJEKOSLAV KLAIĆ - PREŠTAMPANO IZ "HRVATSKE NJIVE" OD GOD.1917.BROJ2-10

S didom u jematvi u Gaju oskoruškom

Želja mi je povesti vas na putovanje u predjele starih peljeških gajeva.

Cilj mog spisateljskog pohoda je Gaj moga oca i majke po udaji. Onaj oskoruški.

Ove godine jematva je bila u jednom krajnjem dijelu prekinuta kišnim periodom. Ali taj dan je obećavalo da neće kišiti. Makar još za nekih par ura.

Taman nama dostatnim. Tribalo mi je vrimena savladati tehniku prihitanja velikih grozdova plavca, takozvanih vilaša i kidati ih. Plavac se plavi. Jedre su jagode njegove.

Pune soka, vode. Plavac je pravo spreman. Ima i suhvica. I nadasve suhvice formom i konzistencijom neodoljivo podsjećaju na one posebne vrste grožđa koje za štrudel koristimo. Ali pomalo kao u neobranom grožđu posustajem u branju baš zbog kušanja tu i tamo. I teturam među tom slabije rasječenom lozom. Ona me šiba, ali sam jednostavno uspjela kliziti među oštrim izdancima trsova. Uživam k'o malo dite. Ima li mi ravna?! Nema.

Kako nadvladati tu radoznalost neiskusna berača grožđa ?!
Nikako. Jednostavno s njome bitisati. Primistili smo se do dijela Ivanišina. Bila je to nekad zemlja gospara Ivaniševića kome su do prije Agrarne reforme 1931. godine seljani davali dohodak. I ostalo je to ime.

Njedri pelješka gruda zemlje mnoge emocije. Uči ona svemu. Izvorna je . Iz nje izviru mnoge priče i jedna od njih je i sljedeća o kopi kamena pored vinograda koji promatra s visoka.

Riječ je o torcu. Kako saznajem od dida, bila je to poput ledine, slobodan, suh i čist prostor na kome se sušio rukatac za pečeno vino. Mene je podsjetilo na gradine. Ali to je bila kopa kamena koja je dobivena kada je narod trapio zemlju za posaditi novu lozu. A potreba je bila iskoristiti i taj torac kraj vinograda. Umivali su ga kiša, sunce i vitar. Sve dok nije došlo vrijeme sušenja bijelog grožđa koji je išao u pečeno vino. Uvik se na selu nađe neka potriba.

Kada bi se procjenjivalo u kojoj mjeri čovjek sa sela svojom domišljatošću nadvlada brojne situacije u životu, dogodilo bi se da se svaki puta učinila neka novitada. Tako je osvanio i ovaj torac.

Svu povijest tih loza saznajem zahvaljujući pričanju didovom. I vidi se po priči kako se život didove obitelji odvijao oko loze. Upotpunjava se moja slika Gaja dok mi dide sve govori i dok berem grožđe i mislim kako će ovih nekoliko grozda odnijeti kumi moga diteta jer ga voli neizmjerno. Širiti ljubav pa taman i grožđem, čime bi doli grožđem u pelješkom području, ravno je iskrenoj ljubavi. Osebujnost i preciznost poput nekih arhivskih podataka, odlika je bila didove priče u lozi tijekom

jematve ove godine. Pa tako i priča o Napoleonovoj cesti koja se širila gajem dva i po metra široka od Orebića preko Golubinice mimo Županjeg Sela i mimo Kune pravo za Janjinu, pa sve do Stona. Onda su Francuzi kad bi išli s posla tražili narodu, koji bi nosio pruće iz vinograda, staviti između bandi naprćenih na mazgi njihove alate za kopanje i rekli bi to po francuski. I ostao je time naziv "intrešej". Ove priče su bile velika radost i s njome ču i završiti. Odškrinut ču vrata za neku novu puteševstviju pelješkom zemljom, nekom novom zgodom.

Do tada budite pozdravljeni riječima: Ostajte mi dobri, zdravi i veseli, onako kako bi mene dundo pozdravljo. Za života će mi ostati ta toplina pozdrava i blagoslova. I s njome i vama Bog.

Kristina Koboević

Pelješka vodenica ili mlinica za žito

Nalazila se u usjeku između brda Vilje glavice s istočne strane i brda Bile stine sa zapadne strane kuda je tekao, a i sada ponekad teče, potok prema Trpnju, nedaleko Gornje Vrućice.

Oduvijek je čovjek, i u ona stara vremena, težio boljem i lakšem životu. Po poljima se sijalo razne vrste žitarica od kojih se dobivao kruh potreban za domaćinstvo. Svako je domaćinstvo moralo osigurati zemlju na svom imanju – uvijek se ostavljala dobra i duboka zemlja za

sijanje žita, loza, a masline su se sadile u stranama i brežuljcima gdje žito nije uspijevalo. Žena je bila ta koja je podnosiла najviše tereta i skrbi da joj domaćinstvo opstane. Na primjer, ona je morala poslije večere u žrvnjima samljeti pšenicu da bi ujutro mogla umijesiti i ispeći pogaču na popratu ili ognjištu, kako bi imala kruha za otpremiti težake koji idu u polje. U svakom je mjestu bilo po nekoliko guvna, tako su se zvala mjesta gdje se vršilo žito – pšenica. Ta su guvna služila za vršidbu, sijela i zabave. Većina domaćinstava imala je žrvanj u kojem se mljelo žito. I danas postoji još poneko guvno i žrvanj kao nijemi svjedoci onog nama neshvatljivoga vremena, u kojem se teško živjelo, uz veliki trud, tešku rabotu i ovisnost o dubrovačkom Gosparu, kojem se morala davati dohodarina kako bi procijenio njegov predstavnik ili zapostat, kako su ga tada zvali.

Pred kraja 19. st. Mato Jurišić je oženio Franu Šerković koja je imala brata svećenika zvanog Jure. Taj njezin brat je došao pod stare dane u Vrućicu da bi u njoj proživio starost. Svećenik je imao iskustva jer je službovao uz dolinu Neretve gdje su vodenice bile vrlo česte. Često je šetao uz potok, proučavao je količinu vode, njezinu brzinu, ali i vremenske prilike. Tako mu se pojavila ideja da iskoristi potočnu energiju u korisne svrhe, savjetovao se sa njemu poznatim meštrima tamo gdje je službovao, a oni su mu rado obećali pomoći.

Dogovori se sa kunjadom Matom da pođu u Dubrovnik i u gospara zatraže dozvolu za gradnju. Istini za volju, Gospar je pozdravio njihovu inicijativu i dao im dozvolu, s tim da je Mato morao platiti prema procjeni rečeno zemljište, što je inače bilo vododerina. Majstori su bili iz Popova polja zvani „Gezi“. Gradnja, pod nadzorom don Jure, trajala je skoro cijelo ljetno. Brana je bila duga dvadeset, a visoka osam metara, iza nje je bilo jezero sto pedeset duljine i osamnaest metara širine, na dnu brane ostavili su vrata kroz koja je voda tekla dok se brana gradila, a nakon dovršetka brane zatvorila su se. Ispod brane, na nižem terenu, sagrađena je zgrada vodenice 8x6 metara. Zgrada je imala na samome dnu tunel u

kojem je bilo smješteno pokretno kolo s lopaticama na koje je udarala voda što je dolazila kroz turbinu pod pritiskom iz jezera. Turbina je bila napravljena od dasaka lučevih promjera 25 x 25 centimetara, duga četiri metra, okovana željeznim obručima kako bi podnijela pritisak vode. Iznad toga su postavljena dva granitna mlini, jedan iznad drugoga, a iznad njih je postavljen koš u koji se sipalo žito. Na dnu je koša bio otvor na kojem se pomoću trkla reguliralo ispadanje zrna. Trkla je imala jednu svoju granu koju je mlin okrećući se, tresao i tako davala mlinu dovoljno zrnja da se samelje. Vodenica je imala kat na kojem su bila dva ležaja i stol sa stolicama jer su tu u jesen i zimu boravili mlinari te dežurali kad bi voda tekla preko brane da stave mlin u pogon. U jesen, zimu i rano proljeće jezero bi se punilo i do tri puta u jednome danu, a svako punjenje moglo je samljeti stotinjak kilograma žita, tako da je trebalo biti budan jer se svaka kap vode morala iskoristiti. Puno se žita, naime, donosilo iz okolnih mjesta. Nema sumnje da je ta vodenica donijela olakšanje i rasterećenje domaćica od teškog i napornog rada.

Kasnije kada se u trgovinama moglo nabaviti brašno, žito se manje sijalo, više se sadila vinova loza i ljudi su se okrenuli drugim načinima proizvodnje (proizvodnje koje mi danas poznajemo). A vodenica bi povremeno bila puštana u pogon sve do Drugoga svjetskoga rata.

Naročito je bila u uporabi 1936. i 1937. godine u doba svjetske krize kada su ljudi radili na putovima u Trpnju za tri kilograma kukuruza na dan pa bi donosili isti samljeti kako bi imali kukuruzni kruh. Drugi svjetski rat je na svemu ostavio posljedice, a njih nije bila pošteđena ni vodenica u Vrućici. Poslije rata dogodio se potres koji je stvorio rascjepe u zemlji pa su izvori u Boričju i Lozici izgubili vodu, a to je ujedno, nažalost, bio i kraj staroj vodenici. Nama je u nasljeđe ostala samo predaja o njezinome postojanju i sjećanje na prošla vremena.

Davor Jurišić

Crkvica Gospe od Karmela

Bila tri brata Bašo, Mirko i Šaho. Tako se i danas nazivaju predjeli Bašin, Mirkovići i Šahovići. Na predjelu Šahovići je crkvica Gospe od Karmela. Blizu crkvice nalazila se i mlinica obitelji Poljanić. Međutim, uz spomenutu zgradu mlinice, za vrijeme Dubrovačke Republike, možda i prije mlinice, dubrovački plemić Bona sagradio je kuću i stranj (konobu) gdje su kmetovi donosili vino. Stari put iz Gornjeg u Donje Pijavičino prolazio je pozadi, iznad spomenutih građevina, tako i crkvica nije bila na kasnije sagrađenom putu koji je danas proširen, a dio stranja je srušen. Po pričanju ljudi u zaseoku Pantetići živio je

jedan Brašić koji je bio vrlo snalažljiv, po našem huncut. Za vrijeme otkupljivanja zemlje od vlastelina/gospoda nakon propasti Dubrovačke Republike, domaćini zaseoka Pantetić išli su skupa u Dubrovnik radi otkupa zemlje. Među njima, spomenuti Brašić uspio ih je prevariti i na svoje ime otkupiti i crkvicu. Tako je ta crkvica uknjižena kao privatno vlasništvo obitelji Brašić. Poznato mi je da se još odavna tražilo od Zavoda za zaštitu spomenika kulture popravak i čuvanje od propadanja, ali im je svaki put rečeno da je crkvica u privatnom vlasništvu te da oni ne mogu ništa napraviti po tom pitanju. Kako danas spomenute obitelji Brašić nema, a znam da je imanje u naslijedstvu obitelji Poljanić (Zela – Goranko), nije mi poznato na koga je crkvica uknjižbom prenesena.

Šteta što ta crkvica propada kao povijesni spomenik kulture i što nitko o njoj ne brine.

Branko Rusković

Sjećanje na kunovske trgovine

Mislim da ne pretjerujem kad kažem da je Kuna sedamdesetih i osamdesetih godina prošlog stoljeća, a to nije baš tako davno, bila jedno od najznačajnijih trgovinskih središta na Pelješcu.

Dobro se sjećam kako je za vrijeme ljetnih mjeseci bilo živo na kunovskoj Pjaci. Mnoštvo automobila i ljudi, svako jutro dolazilo je obaviti svoju jutarnju kupovinu. Brojna odmarališta, hoteli i restorani, iz Orebica, Trpnja i drugih peljeških mjesta bili su svakodnevne mušterije kunovskih trgovina.

Krenemo li iz Donjeg sela, prva trgovina nalazila se u zgradici Omladinskog kluba, sa sjeverne strane, na mjestu gdje je danas telefonska centrala. Bila je to dobro opskrbljena prodavaonica, koju je otvorio UPI iz Sarajeva. UPI je u to doba bio jako poljoprivredno, industrijsko i trgovačko poduzeće, koji je jednu svoju poslovnu jedinicu imao u Dalmaciji sa sjedištem u Kuni. U toj trgovini moglo se kupiti kućanske aparate, bijelu tehniku, televizore, posuđe, staklariju, elektromaterijal, odjeću, čak i odijela, cipele, boje i lakove, školski pribor itd. Tu su radili: kraće Maja Meštrović, Anto Cezarović i Frankopan Medović.

Dalje put nas vodi do kuće Josipa Antunovića u čijoj je kući njegov otac Milenko držao mesnicu, a početkom 70-tih, sarajevski UPI tu otvara mesnicu i trgovinu prehrane u kojoj rade Milenko Antunović, Anita Ostoja i kasnije Bruno Totić.

Nekoliko desetaka metara dalje prema Pjaci dvije su prodavaonice koje je držala PZ „Dingač“. Prva je bila trgovina prehrabnim artiklima. U njoj su radili Zdravko Špaleta, kraće vrijeme Olga Tutić i naposlijetku Mlado Jurović. Do nje se nalazila trgovina mješovitom robom, koju je godinama vodio vrsni trgovac Nikola Smolić. U njoj je bilo svega: sve za poljoprivredu od motike i sjekire do traktora i motornih pumpi, herbicida, pesticida umjetnog gnojiva, boja i lakova,

čavala, vijaka, brava i katanaca, alata, posuđa, staklarije, kućanskih aparata, namještaja, konfekcije, robe u metraži, satova, školskog pribora itd. Čim dođemo na Pjacu dolazimo do velike samoposluge koju je također 1973. otvorio sarajevski UPI, a kasnije je preuzeo Razvitak iz Metkovića. Osim ponude mesom i drugim prehrambenim proizvodima tu se moglo nabaviti boja i lakova, neke odjevne predmete, posuđe, kućanske aparate, plastiku, neke autodijelove, kozmetiku, hranu za stoku, čak i plin za domaćinstvo. Zanimljivo je i to da je ta samoposlužna mnogim Kunovljanim godinama bila i omiljeno mjesto predvečernjih izlazaka. Tu bi se porazgovaralo, čulo novosti, razmijenilo poneki trač, popilo pivo ili sok. Brojni su trgovci tu radili, neću ih nabrajati jer bi sigurno nekog ispustio. Na kraju su u tom prostoru Natko i Marina Vodopić držali svoju privatnu samoposlužnu „Kunovku“.

U kući Sveta Okmažića kraće vrijeme trgovinu prehranom i kućnim potrepštinama držala je Biljana Okmažić i Slobodan Rosić. U onoj maloj uskoj kućici između Svetove kući i današnje zgrade DVD, dugo vremena mesnicu i trgovinu prehranom držao je Milan Marinović. Sredinom sedamdesetih „Dubrovkinja“ iz Dubrovnika obnavlja zgradu u kojoj je danas DVD i tu otvara veliku trgovinu. U prizemlju je bila mesnica i trgovina svim prehrambenim proizvodima, a na katu su kućanski aparati, bijela tehnika, posuđe i drugi predmeti potrebnici domaćinstvu. Tu su radili Milan, Franka i Siniša Marinović te Anita Ostoja. Sredinom devedesetih kratko vrijeme je u tom prostoru trgovinu držao Koludrović iz Trpnja, a u njoj su radile Lada Prišlić i Anita Ostoja.

Na Pjaci je bila i trafika s novinama, cigaretama i ostalim asortimanom. Jedno vrijeme je kiosk držala Nada Totić, a kasnije Željko Lavrić sa suprugom.

U staroj pekari na mjestu gdje je danas Lovačko društvo i Matični ured, sredinom osamdesetih Razvitak iz Metkovića otvorio je poljoprivrednu apoteku. Bilo je tu svega potrebnog poljoprivrednicima, građevinskog materijala, autodijelova, boja i lakova itd. Trgovinu je vodio Leo Medović.

U zgradi DVD zadnjih 5-6 godina trgovinu prehranom držao je Ivo Lukač, koji je zatvara početkom ove godine.

Dugo godina u Kuni je bila i velika pekara, koja je opskrbljivala kruhom i pecivom cijeli Pelješac, Korčulu i Mljet, a u nekim razdobljima se kruh iz Kune vozio i daleko izvan Pelješca. Prvu, onu staru pekaru otvorila je PZ „Dingač“, kasnije je preuzeo Žitopromet, odnosno UPI. U toj pekari se pravio jako kvalitetan kruh. Sjećam se jednom prilikom dok sam radio u Dubrovniku, pričali su mi glumci KMD, koji su u Kuni gostovali s nekom predstavom, da nigdje nema tako kvalitetnog kruha kao u Kuni, a oni su obišli gotovo cijelu bivšu Jugoslaviju.

Sredinom 70-tih gradi se nova moderna pekara na ulazu u Kunu, u kojoj su zaposlenje i egzistenciju pronašli mnogi Kunovljani i drugi Pelješčani. Pekara je dugo godina bila kunovska žila kucavica. Pekaru je kasnije preuzeo Razvitak iz Metkovića koji je sredinom osamdesetih dodatno proširio i modernizirao.

Nažalost pekara je u devedesetima privatizirana na hrvatski način. Promijenila je nekoliko vlasnika, koji su radnike otpustili, pogon prodali i pekaru zatvorili.

A gdje smo danas?

U Kuni nema više ni pekare niti jedne od ovih trgovina. Srećom ili Božjom providnošću , na blagdan Sv. Antuna ove godine „Studenac“ otvara u Kuni dobro opskrbljenu trgovinu prehranom. Poželimo toj trgovini uspješan rad na obostrano zadovoljstvo, jer život u selu bez trgovine nije nimalo zgodan, a to iskustvo već imamo, zar ne?

Srđan Medović

DI BI BILI DA JE DRUKČIJE

Lombro je s onon svojon nemani, a momu staromu je baš to tribalo, da mu s tin ništo oko vrtla uradi, pa je brže boje pošo tamo okle se čulo lombranje.

- Što to činiš?- pito ga stari.
- Što te briga!?- odgovara ovi s visoka.
- Da me nije briga, ne bi te ni pito!
- Da sa ja tebe pito di ideš , ka si malo prija oda paso , ne bi mi reko!
- Zašto ne bi? Reko bi ti da iden doma!
- Miči mi se s puta!
- Potrebito mi je ništo očisti okolo kuće. Mogu li računa nate!?
- Ne znan!- odgovara oni drugi s nosen do neba.
- Kad ti ne znaš , ko će znat!- pokunjio se stari, pa podvitoga repa, pudoma.

- Jesi li što dogovorijo?- pitan ga.
- Š njin ču dogovori! Prija bi dogovorijo sa Sveton Stolicon nego š njin.
- Što ga nisi molijo, znaš da je umoličan!
- Njega ču molit, ja samo Boga molin!- prcnio se Stari, okrenijo se, pa pošo ča. Neće više ni sa mnogim imat posla.

Ovo me vratilo nase, u ono brime ka se dizalo poprin zore za na brod u Trpanj. E, koje je to brime bilo, diži se rano, onako izasna, vanka zima , a judi puni fagota. Koje god koga imo u Splitu, po njima je slo pakete. Donili bi ga na prugu, i rekli , doće po njega. Niko nije pito je li ti teško i kako ćeš ga iskrat u Trpnju, pa dopoteza do broda. U Splitu je vajalo pazit da ne dadeš komu krivi paket. Bidnomu Niku se dogodilo da su ga natovarili paketima, a ovi u Splitu ne došli po njih. I ošto će, uzejo Pestotina, tako su zvali nosača naše gore lis, što je po stanici potezo kar i naplaćivo po pestotina . Dite, bez malicije, razvozeći pakete po Splitu , na Pestotina potrošijo sve što mu je otac do za cili misec.

Nije vele boje bilo ni onima koji su hodili na drugu stranu, put Grada. Tako je nika Mare još prija u ono brime ka se u Grad hodilo s brodon iz Trstene bila nakrcana fagotima , pa je nesritna da ne skarča što sve nosi , stalno brojila - jedan, dva tri,...devet, dese, ambrela jedanajes, ja Mare dvanajes!

Potla, niko dite , kojemu su uvalili malo više packa nego je moglo zapantit, na prugu za Grad. Ka su došli zabrkalo što komu ide, pa je krivo pake podililo. Onda su jedni skopijali da su u njihovom paku bili soldi. Dite se razletilo pita svakoga je li našo solde, svi govoru da nisu. I tako sirota učinijo dobro, a sve mu pošlo na lakat.

U to se brime ode unaske nije patilo od luša. Bijo si sritan da imaš solada, da po komu možeš što ordenat. Komadon špice izmirili bi dujinu postola i rekli da po ton miri donešu fratarice, oli zepe, oli bilo kakve postole . Ili bi ti ordenali dvametra robe za vestu. Starima se znalo mezo luto, mladima štomudrago, sve je pasalo. Vazda si ništo nikomu donosijo. I drugi bi tebi i tako se živilo.

A pruga iz Kune do Trpnja bila je pripovis za se. Njezini šoferi i konduktéri, što bi oni svega mogli rit. Po njima se slalo i ordenjavalo od likarije pa nadaje, štogod je tribalo. Nikad nisu rekli da neće , svaka jin čas, di čuli oli ne čuli. Bilo je i smiha i pripovisti ko kad je jedna teta iz Pijavičina stalno ništo ordenjavala. Ka bi to došla priuzet uvik bi rekla - Lipi moj fala. Velika ti , velika fala!

Sve dok Franku nije sašlo s usta - Ma, teta moja u mene ti ta munita ne gre!

Zato me teglo ovo ozgara – da sa te pito di ideš, ne bi mi reko. Jesmo li stvarno dotole došli!?

Stari me udrijo po ramenu – Ne budi luda i prija je bilo takih što ti ne bi rekli da di idu , samo da ti ne bi što donili, ma ni da se radilo o liku. Hodili bi se ukrca na prugu vanka sela, tako da jih niko nije mogo vidi da su partili izdoma. E, malicijozan je ovo narod!

Ma nisu svi. Fala ti,Bože, da je tako! Jer da nije di bi došli!

Mare-Kate

Vijest

Francis Violić, profesor pejzažne arhitekture, sin je hrvatskih iseljenika. Rođen u Kaliforniji zavolio je zemlju iz koje se doselio njegov otac. Posjetio je Kunu 1937. godine.

Od tog vremena počinje njegovo zanimanje o utjecaju Dalmacije na Kaliforniju. Tu svoju ljubav i oduševljenje za naš kraj, znanstveno je obradio i objavio u knjizi „Most prema Dalmaciji“. Pisana je na engleskom i udžbenik je na sveučilištu Berkley, a sada je imamo i na hrvatskom jeziku. Nadamo se da će sljedeće godine biti predstavljena u Kuni.

Starinski pandišpanj

Promjer suda 26 cm.

Potrebno je 6 jaja, 30 dag glatkog brašna, prašak za pecivo, 12 jušnih zlica mlake vode, 36 dag cukara te limunove korica i sitni cukar za posipanje.

Rad: Žumanci i cukar se s vanilijom izmišaju te se doda voda i limun. Bilance napose mutit, dodavat brašno i prašak za pecivo. Postepeno, lagano sastaviti obe mase (ne mikserom). S velikom drvenom zlicom mišat, odizat da zrak uđe u smjesu. Ulići u formu za torte i peći 15 minuta na 150. °C, a zatim 30 minuta na 180 ° C. Ohlađen se izvadi i pospe sitnim cukarom.

Ivana Nogalo

**Učite svoju
djecu kako
se može s
Bogom
razgovarati.**

**To je
najljepša
zadaća
roditelja.**

Madinger

Obrisni tuge

Tamom ovijena noć.
Izgubljene sjene.
Prodorna tišina.
Samo noć.

Tek ojađeni koraci, nečujni.

Nada je beznadna.
Živo je mrtvo.
Početak je kraj.

Samo noć.
Tuga zastire pogled.
Nekoć nabujala, a sada
uminula radost.
Ništa no tuga.

Mračni život u ulici
osamljenika.
Smjerokaz – nebo bez zvijezda.

Ulica oplakana
tisućama kajanja
neshvaćenih duša.

To nije moj put.

Sara Antunović

PAVLOVA PLAŽA

Početak studenoga, a toplo za poludit, moje masline slabo rodile, ali berem je malo roda ostalo. Dan u Borku - poslastica sredine jeseni. Uspila sam se malo i skvusat. Nas tri kuriozne ženske, čim smo čule neko komešanje, uputile smo se prema "Pavlovoj plaži". Prizor bajkovit, mladenka u vjenčanici s cvičem u ruci, mladoženja, kum, kuma.

„Došli smo iz Mostara slikati se za vjenčanje.“

„Iz Mostara“, malo sam u čudu, „a znate li vi da se ovo zove Pavlova plaža i da je to djelo ruku ovoga čovika?“ pokazujem na Pavla koji стоји kolo mene.

„Ne znamo, a baš nam je dragو to čuti.“

Mladić s kamerom potvrđuje da je priko sto puta došo na ovu plažu za nešto ovjekovječit. Povezujem to prizorom ovoga lita kad je između puno stranaca, domaće mladosti i dice, tu ugođaj pronašlo društvo profesora, dekana, poznatog svjetskog forezničara iz Kanade pa prije večere u Brainovića skočili malo iz Dubrovnika i oduševili se čistoćom i ljepotom ove plaže. Isprid tebe Mlit, tamo Lastovo i Korčula, zalazak sunca. A ova plaža je djelo ruku Pavla iz Mazarovićeve bande, mogla bi se zvat Pavle i sinovi, ali neka ovako ostane. Pavle mi pokazuje sliku plaže od prije nekoliko godina, sama gola mrkenta s velikim gromadama, moru nepristupačan teren, a onda su oni na svoj način oblikovali, nabacivali zemju od iskopa i more se te godine, kako su govorili, zacrvenilo do po kanala, a fortunali nikako da dođu, svi mrkali na Pavla što je to učinio. A onda je priroda ipak učinila svoje, izvajala, oblikovala, spojila more i žo. Borak je dobio plažu kakve nema nadaleko. Ima tu i bonace i maestrala, a sigurno je tu blizu u svojoj misiji prolazio i sv. Pavle ili bar gledao ovaj kraj s Mljeta. Čini mi se da ovu plažu boje znaju

stranci, nego stanovnici poluotoka, zato nećemo pokazati njezinu sliku, nego dođite i vidite.

Goranka Šepić

SV. VID

E, moj sv. Vide, pogled na tvoju crkvu među fotografijama crkava naše župe odveo me u neka prošla vrimena.

Ko mala puno sam puta sa mojima i starim i novim putem prošla blizu tebe. Okolo si dosta ranjen, pogoden skoro do smrti, više oko tebe nijednog greba, ali na onoj maloj uzvisini stoje tvoji miri i čuvaju tajnu prošlih vrimena. Ostalo mi je u uhu da su govorili da je to najstarija crkva i groblje na župi i da su se tu dolazili ukopavat iz daleka. To mi je pripovidala i moja baba Kate, rođena u Dubrovačkom primorju, kako su i njoj pripovidali da su nekad i njihovi donosili tu zakopat svoje mrce. Slučajni susret sa dobrim poznavateljem minulih vrimena otkrio mi je malu tajnu, Ne стоји баš да је то најстарија црква и гробље на нашој жупи, али је дosta старо и припадници братовштине Св. Виде су се закопавали и ако се случајно додесило да иста братовштвина негди у Приморју или на Пељешцу у датом trenutku не може прimit umrloga, donosio сe u prvu slobodnu припадајућу братовштину. Тако стоји прича да су мрца носили и дан и ноћ да би га ту дошли закопат. Moramo оprostit onima koji su oskvrnili njihove ležaje. Svi se некако надамо да ће се nastaviti започета обнова наше цркве jer nije баš zaludu postavljen usrid баština i loze kao зашtitnik, između ostalih i podruma i vinograda.

Goranka Šepić

ŠALE

Petar je živio sam dugo godina. Nije se puno družio s ljudima. Njegova dva prijatelja vršnjaka odlučila su ga posjetiti. Primio ih je ljubazno, pričali su o mladim danima, ali sve to nije dugo trajalo. Kad je Petru bilo dosta gostiju, ustane te pogleda kroz prozor i reče: „Znate, prijatelji, vani je dosta oblačno i ne bi bilo zgodno da vas kiša iznenadi.“ Oni promisliše što bi to moglo značiti pa se začas pokupiše.

Jedan mudri stari djed govori svojem unuku koji se plaošio grmljavine (bojao se groma). Kaže mu djed: „Moli – Udri, Bože, u pravednoga ... pa se ne boj, u tebe neće!“

Mariju uputili pitati vina u susjeda jer nisu imali „na ruci“, kako se u nas kaže. „A, Mare moja, kako će ti dat kad je ljuto“, reče susjed. „Ne smeta da je ljuto, glavno da je zdravo!“ odgovori Marija.

Teta File trpjela je od visokog tlaka. Kad se vratila iz ambulante, priča koliki joj je tlak i koje je lijekove dobila. „A što je doktor rekao, što smiješ jesti?“ upita je sin. „Za rit pravo u hranu mi se nije pratio“, odgovori mu teta File.

Kad je autobus saobraćao na liniji Kuna – Trpanj, putovao je preko Pijavičina i tako bi obišao cijelu Župu. Na zadnjoj su stanici bili putnici pa su se pobjojali da se neće svi moći ukrcati. „Što se tiskate, svi ćete stat“, mirio ih je šofer, „i još će vas ostati!“

Istinito

Oni koji o meni ne misle
 lijepo
To iza mojih leđa govore.
Baš i ne znam što pričaju
 Sigurna sam
Da će više puta u pravu
 biti.
Lijepe riječi u lice mi kažu
veličaju neka moja djela
 laskaju mi
Zna to meni godit!
A ko je od njih u pravu?
Ako od mene rodi se
nešto što u oči upada
pa ljudima se dopada
zar je to moja zasluga?
Ili nisam samo oruđe

Gospodara svemira.
Sva moja djela Njegov su
 dar,
i pamet i ruke i vrijeme.
Ako on time ravna
kakva mi pripada zasluga?
Ono što mi ne dopre do
 oha:
propusti, neljubaznosti
izdizanje nad druge
to ljudi bolno osjećaju
 kritiziraju
To je uistinu moje -
moj grijeh -
koji nemaju hrabrosti mi
 reći
otvoreno u obraz!

I.V.

Dobrotvori

Dobrotvori od prošloga broja koji nisu bili objavljeni:

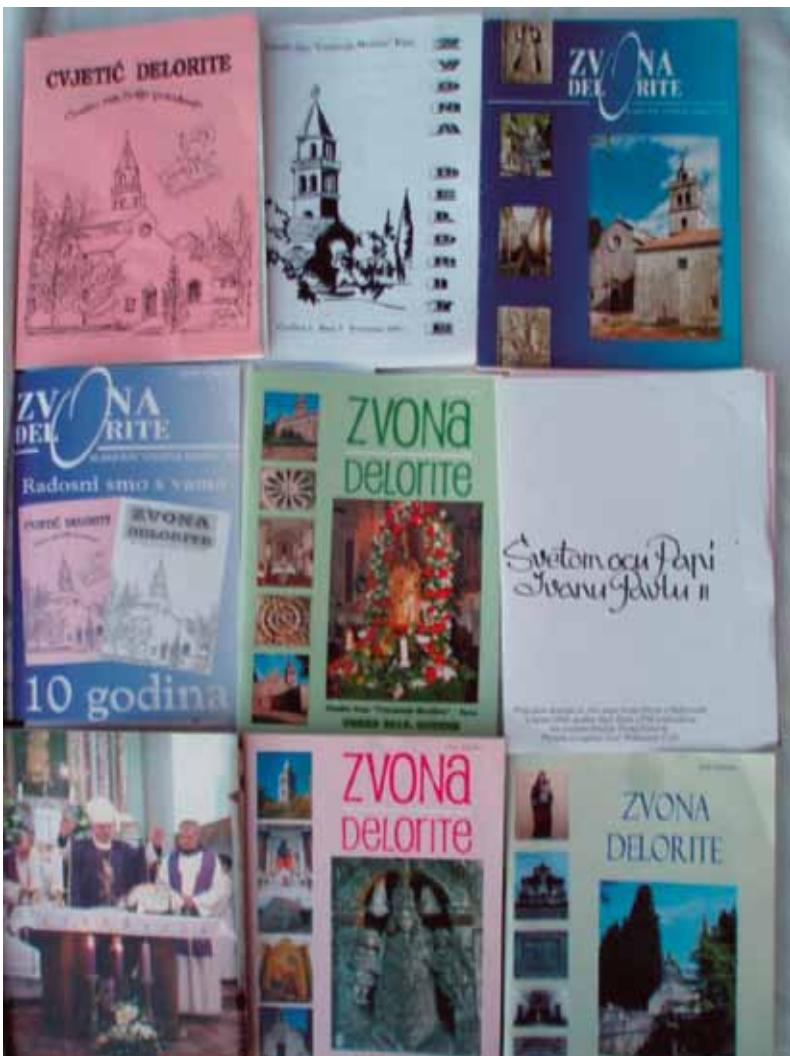
Srećko B. Ćolić, Marija Škurla, Zoran Milić, Branka i Nikša Špaleta, Marija Vrkatić, Vinarija Matuško.

Dobrotvori za 50. broj Zvona Delorite:

Niko Bosnić, Nataša Gustini – Medović, Mira Biegman – Cibilić, Nada Jugović, don Alojzije Bavčević, Zore Milošević, milostinja u Matici, kasica u Deloriti, Dada Ucović, Anka Majić, Jan i Edmund Hening, Jadranka Čaveliš, B. Špaleta, Hrvoje Bobanović, FSR Lumbarda, Nada Šestanović, Neda Žitković, FSR Cavtat, Mladen Tomelić, Marina Cotić, Vinarija Kuna, Ane Daničić, Zlatan Jurović, Suzana Kosović, Darko Violić i Nikša Vidoš.

Uz pedeseti broj Zvona.....

Cijenjeno Uredništvo!

Iskrene čestitke povodom jubilarnog broja Vašeg cijenjenog lista. Kad sam u ono doba kao provincijalni ministar Franjevačke provincije sv. Jeronima podržao Vašu inicijativu, da pokrenete svoj list, nisam mogao ni slutiti da će taj projekt tako dugo živjeti i toliko značiti župljanima Kune, a i široj publici.

S poštovanjem,

fra Mario Šikić

List "Zvona Deorite" svojim zvukom čuje se u cijeloj Hrvatskoj.

Iz njega se kroz ovih 50 brojeva mogla isčitati povijest, kultura i vjera Kune i Pelješca. Od srca čestitam i želim daljnje djelovanje.

prof. Marinko Jurica

Glasilo župe „Uznesenja Marijina“ Kuna počeo je izlaziti prije 17 godina na inicijativu kunovskih franjevačkih trećoredica .

Vrijedno je spomenuti da je, idejom urednice, prvih 20 brojeva prigodno uvezano i poklonjeno blaženom Ivanu Pavlu II. za vrijeme njegovog pohoda Dubrovniku 6. lipnja 2003. godine, pa je za vjerovati da su i Zvona pohranjena u nekoj od vatikanskih biblioteka.

Dosadašnjih 50 brojeva Zvona svjedočanstvo su poduzetnog, zajedničkog i osmišljenog rada, potvrda zapaženog uspjeha. Osnovno načelo da se u listu angažiraju prvenstveno župljani, pružalo je bitan temelj i orientaciju Zvona.

Sam naslov lista kao da odzvanja u ušima čitatelja, kao da zaštitnica Župe i pratiteljica na putu za Kristom poziva na meditaciju i molitvu. Veliko slovo O ukazuje da je list posvećen Njoj na vijek Blaženoj.

Zvona se sadržajno i tehnički skladno doimlju. Bogata tekstovima, ukusno su opremljena s brojnim fotografijama u boji.

Redovito su donosila svoje priloge u nekoliko ustaljenih rubrika: riječ župnika i urednice, iz povijesti Kune, spomenička baština, župna kronika, duhovni tekstovi, obavijesti, kunovski običaji, priče, legende, pisma, pjesme, šale i domaći recepti za slastice.

Možemo slobodno reći da je ovaj list naš pratitelj u životnom i duhovnom rastu. Pročitali smo puno korisnog štiva i obogatili svoje znanje.

Obilje vrijednih informacija iz bliže i dalje prošlosti Župe i uspješni doprinosi ostalih rubrika, učinili su list zanimljivim za sve uzraste.

Središnja misao izdavača je da list bude i ostane glasilo župne zajednice koje će je povezivati, obavještavati i izgrađivati.

Obraćanje župnika i sestara na početku svakog broja govori nam o uvažavanju lista i skladu unutar izdavačkog tima.

Prilozi učenika kunovske Osnovne škole za svaku su pohvalu i obećavajući. Oni nam govore da će ćemo još dugo čuti glas Zvona. Zato posebno iskreno čestitamo mladim suradnicima.

Svi oni koji su u listu objavili svoje tekstove, članke, pjesme, mogu biti ponosni i Bogu zahvalni za Zvona.

Možemo samo čestitati Uredništvu, suradnicima i čitavoj Župi, vjernicima Kune, i istodobno im poželjeti daljnje uspjehe.

Nela Mihović

Kažete za svoj list „Zvona Delorite“ da je malen i neugledan u odnosu na druge slične listove. Da, malen je, ali nije bezvrijedan. Zamislite kako bi svijet izgledao kad ne bi cvjetalo sitno cvijeće već samo ponosne visoke ruže : miris ljubičica i đurđica daleko se širi iako su malene ! Tako sam čitavo vrijeme gledao na „Zvona Delorite“ i od srca vam čestitam njegov „Zlatni“ jubilej.

Ivan Mustać

S moje strane upućujem pohvalu uredništvu župnog lista "Zvona Delorite".

To je jedini list Pelješca, te je stoga potrebno da bude pozdravljen na cijelom našem poluotoku.

Davor Jurišić

Drage sestre i braćo u duhu sv. Franje!

Pedeset brojeva zlata vrijedi, nije malo i to treba posebno slaviti.

Zahvaljujemo dragom Bogu i našem sv. Franji koji nas je duhovno spojio i približio da u zajedništvu dijelimo Božju riječ i misao.

Hvala Vam što ste nam omogućili da čitamo Vaš list, te upoznamo vrednote vašeg kraja.

Od srca čestitamo cijelom uredništvu!

Hvala na požrtvovnosti i ustrajnosti dajući nesobično sebe, kako bi podijelili ljudsku dobrotu i ljubav prema svome mjestu i bližnjemu.

Prepoznali ste poruku našeg oca sv. Franje: "Širiti mir i dobrotu, te utkati niti u svako ljudsko srce koje želi biti ponizno i čisto."

Želja nam je da i nastavite s Vašim izdavanjem župnog lista župe Uznesenja Marijina u kojem se rađa vrlo jednostavne i poučne životne priče.

Bog blagoslovio Vaš rad još puno godina!

Vaše sestre F.S.R. Lumbarda
Uz pozdrav "Mir i dobro"

Vrijednost i težina pisane riječi je posebna. Uža se reći, da sve što nije zapisano isto kao da se nije dogodilo.

Grupa hrabrih i vrijednih entuzijasta u našoj župi prije više godina pokreće glasilo Zvona Delorite. Ne samo da pokreće,

nego ga u određenom kontinuitetu sve do današnjeg pedesetog broja i izdaje. Hvala im na sposobnosti, upornosti i trudu! Hvala im, što su time omogućili i nama pojedincima, da se povremeno očitujemo svojim skromnim pisanim prilozima.

Ivo Santica

Najprije vam zahvaljujem što me niste zaboravili! Veoma sam ponosna na svoje korijenje.

Zahvaljujem mojim vrijednim sumještanima na provodosnim Zvonima Delorite, koja nama što živimo daleko od rodnog kraja pričinju veliku radost. Sretni smo uvijek kada ih dobijemo i želja nam je da nas još dugo Zvonima usrećujete.

Zvona su kunovska, ali su ujedinila cijeli „Rat“, pa kako ne biti ponosan. Posebna hvala mojim priateljicama iz djetinjstva Nadi i Nini koje se mene, iako smo dugo razdvojene, ipak sjećaju.

Čestitam veliku obljetnicu Zvona Delorite te koristim priliku da svima skupa zaželim Sretan Božić!

S poštovanjem

Irena Dezulović r. Ćolić

Poštovani!

Uredno sam dobio Zvona Delorite na čemu vam lijepo zahvaljujem. Drago mi je da ne popuštate ni u doba krize, a bit će mi drago da u istom stilu i nastavite. Želim dobar uspjeh

u dalnjem nastojanju i srdačno pozdravljam sve koji se trude oko lista.

fra Petar Lubina

Kada sam prije petnaestak godina prvi put posjetila Kunu na Pelješcu, ostala sam zadržljena! U tom kratkom posjetu doživjela sam neizmjerno puno radosti i spoznaja o tom malom, ali Velikom mjestu, njegovim mještanima, kulturi i umjetnosti kojom je ispunjeno.

Moram priznati da me nije iznenadilo kada sam počela čitati mali časopis Zvona Delorite, jer takvo mjesto, s tako silnim bogatstvom među svojim mještanima, mora imati ljude koji će djelovati i na tom području.

Kao što sam na samom početku rekla kako sam ostala zadržljena Kunom prilikom prvog posjeta, tako svaki put dok čitam novi broj Zvona Delorite, ostajem zadržljena djelovanjem te male zajednice. Kroz tekstove proživljavam što se događalo, kuda se putovalo, kako su djeca ispunjavala svoje školske obaveze, tko je umro, tko se rodio, kako napraviti novi kolač. Priznajem, uz Zvona Delorite postala sam dio Kune, a još više Kuna dio mene.

Ne zadržavam časopis kod sebe, već ga šaljem svojoj majci u Slavoniju, točnije u Požegu. Ona s prijateljicama dijeli informacije koje je pročitala, te i na taj način Kuna živi u

mnogim obiteljima. Hvala svima koji sudjelujete u radu lista, što žrtvujete i vrijeme i ljubav za ovako velika djela!

Marija Brčić, prof. Dubrovnik

MOZAIK OD 50 BROJEVA ZVONA DELORITE

Što može značiti jedan povremeni župni list u poplavi listova, časopisa, novina i inih tiskovina u svjetovnim i crkvenim krugovima? Takvo pitanje je moguće usporediti, između ostalih, i s ovim pitanjem „Što znači jedna mala ljudska obitelj u krugovima ljudskih zajednica jednog mjesta, grada, pokrajine, nacije....“?Iako izraženo pitanje nije na istoj značenjskoj crti, usporedba stoji. Mala ljudska obitelj zrcalo je velike ljudske obitelji. Malo ljudsko djelovanje u jednoj lokalnoj sredini zraka je velikog djelovanja na razini ljudske zajednice, društvene, crkvene, kulturnalne. Lokalno i globalno mora uvijek biti u suodnosu. Jedno i drugo se ne isključuje, nego dopunja, obogaćuje i kada je u dobrom suodnosu, stvara zdrave i dobre plodove.

Takva usporedba mi se nametnula dok u rukama imam brojeve „Zvona Delorite“ /Glasilo župe Uznesenja Marijina u Kuni/. Jubilarni pedeseti broj potvrđuje značenje tog lokalnog lista. U stanovitom smislu vidim ga

kao živi izraz jedne župne obitelje i jednog „malog mista“ u kojemu upravo taj list nosi stalnu težnju da „malo misto“ bude još svjesnija i bolja lokalna ljudska zajednica. Svi prilozi „Zvona Delorite“ doista žele da se puk župe Kune osjeća uvijek dublje povezan i da bude ponosan sa svim prošlim i sadašnjim izrazima vjerskog života u svagdanjima i blagdanima, i ne manje u izrazima života u brojnim narodnim običajima i kulturnim dosezima. Bez želje da bude list od velikog i širokog značenja, oslobođen od napetosti da se „natječe“ s drugim crkvenim i svjetovnim tiskovinama, glasilo „Zvona Delorite“ je preko svojih pedeset brojeva tkalo i satkalo divnu čipku onih kršćanskih i svjetovnih događaja bez kojih župa Kuna ne bi bila prepoznatljiva ni kao jedna župna obitelj ni kao mjesto s bogatom dušom rada i običaja, sve od poljodjelskog -nadasve vinarskog - rada do etnografskih, graditeljskih i likovno - umjetničkih djela. Znakovito je istaknuti da su „Zvona Delorite“ pri tome bila otvorena i izrazu malog, neznatnog i nepoznatog čovjeka i to je kako mislim posebna vrijednost „Zvona Delorite“. Pri tome mislim na davanje prostora prikazima - reportažama, crticama i crtežima, stihovima i proznim sastavima „malih autora“ nerijetko učenika iz osnovnih i srednjih škola. Čudesan je taj mali

pelješki mozaik što ga list „Zvona Delorite“ riječima opisivao i slikama pokazivao preko pedeset svojih brojeva.

„Zvona Delorite“ su uz rečeno, stalno imala otvoreni pogled na šire crkvene i svjetovne, posebno domovinske događaje izvan Pelješca, u Hrvatskoj i u svijetu. To povezivanje lokalnog s globalnim vidljivo je na stranicama „Zvona“, ali ne pretjerano, i to je dobro, jer globalne sadržaje pružaju drugi listovi i časopisi. Bitno je ostati svoj, upravo „obiteljski list“ , list župe i „ malog mista“.

Zvona Delorite pravi je Božji dar župi na Kuni. U gornjem tekstu sam kazao tek nešto malo od onoga što je to župno glasilo značilo i znači za župnu zajednicu. Posve je opravdano da se obilježi pedeseti broj tog lista . Pa neka ovaj moj mali prilog bude i moja čestitka za sve do sada urađeno i moja podrška za daljnji „život“ lista. S radošću sam to napisao.

Pozdravljam Vas pozdravom našeg sv.Franje: Mir i Dobro!

fra Bernardin

Tko čita (ne)skita

Hrvatsko knjižničarsko društvo – Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež i Narodna knjižnica i čitaonica Vlado Gotovac Sisak organizatori su akcije „Natjecanje u čitanju naglas“ koje se organizira u okviru Europske godine čitanja naglas „Čitajmo naglas, čitajmo zajedno“. Ove godine prvi se put u akciju uključila i naša škola, Osnovna škola Kuna. Valja napomenuti kako su Osnovna škola Kuna i Osnovna škola Janjina, zajedno sa svojim područnim školama, jedine na poluotoku Pelješcu sudjelovale u ovoj hvalevrijednoj akciji, dokazujući time kako i male škole (s obzirom na malen broj učenika) rade jednakom kvalitetno na obrazovanju svojih učenika. Čitanje je jedna od vještina, uz pisanje, slušanje i govorenje, za koju učenici trebaju, u svojem osnovnoškolskom obrazovanju, biti osposobljeni. Svi koji smo uključeni u odgojno – obrazovni proces svjedoci smo učeničkih poteškoća pri čitanju, bilo ono čitanje naglas, s razumijevanjem ili izražajno, učenicima se jednostavno mora

pomoći u savladavanju ove vještine, a ova akcija Narodne knjižnice i čitaonice Vlado Gotovac Sisak dobar je početak.

Učenicima je pružena izvrsna prilika da svoje vještine u čitanju naglas pokažu na natjecanju pred svojim prijateljima, roditeljima i učiteljima. Učenici su sami odabrali tekstove, a njihovi su im mentori nesebično pomagali u pripremi.

Školsko se natjecanje održalo 25. listopada, a na njemu je sudjelovalo osmero učenika podijeljenih u dvije kategorije – učenici 3.–5. razreda i 6.–8. razreda. Prvo mjesto u prvoj kategoriji osvojila je s pjesmom Luke Paljetka Stonoga u

trgovini Petra Milovčić, učenica 3.r. Područne škole Potomje, mentorica Ivana Vitaljić, učiteljica razredne nastave, te s pjesmom Jacqeusa Preverta Ta ljubav Karla Lukač, učenica 7.r. u drugoj kategoriji, mentor Damir Brkanac, učitelj hrvatskoga jezika. Pobjednice su 4. studenoga sudjelovale na županijskom Natjecanju u Dubrovniku, u prostorijama Dubrovačke knjižnice Dubrovnik. Učenice su ostvarile zapažene rezultate - Petra Milovčić je osvojila 3. mjesto, a Karla Lukač je pohvaljena za svoj nastup.

Cilj ove akcije bio je u našoj školi potaknuti učenike na čitanje i čitanje naglas, popularizaciju knjige kao i razvijanje natjecateljskoga duha što se na kraju školskoga natjecanja vidjelo po reakcijama ostalih učenika koji su izrazili želju za sudjelovanjem u idućoj akciji.

Damir Brkanac

Gledao sam zvijezde

Svatko od nas je, barem jednom u životu, gledao zvijezde.

Kako li samo lijepo svijetle, probijaju noćnu tamu, kao svjetleće kugle nade.

Kad u njih gledamo, često mislimo o svojim bližnjima, onima koji su od nas udaljeni, od onih koji su napustili ovaj svijet.

Zvijezde nas zbližavaju... na neko nam vrijeme daju volju i nadu. Nadu za srećom, zajedništvom, ponovnim susretima, ljubavlju...

Zvijezde nas zbližavaju i s nama samima... zvijezde nam otkrivaju želje, ideje i planove za budućnost.

Kad pogledate u zvijezde, znajte da niste sami – još je netko s vama u toj tami punoj neotkrivene nade.

Gledao sam zvijezde... osjećam sreću, sigurnost... znam da svaku večer mogu pogledati uvis – moje će zvijezde uvijek biti tamo. Podsjećat će me na sve bližnje koji su me napustili i otišli na drugi svijet, a činiti me sretnim uz one koji su ovdje, uza me... zvijezde će mi davati nadu - znam – neće me napustiti!

Gledao sam zvijezde...

Ivan Horvat, VIII.r. OŠ KUNA

Moji snovi

Svi ljudi imaju snove - neki velike, a neki male. Ljudi koji imaju velike snove često su razočarani jer pokušavaju ostvariti ono što ne mogu te ne stignu ostvariti ono što mogu. Smatram da ako imaš male snove da ćeš ih uspjeti ostvariti i da će te taj uspjeh razveseliti i potaknuti da nastaviš napredovati.

Ali zašto uopće sanjamo? Koji je smisao poboljšavanja budućnosti ako nikad ne prestanemo i ne uzmemo

barem minutu za uživanje u njoj? Život nije vječan i zato ne možemo vječno sanjati. Moramo biti sretni s onim što imamo i samo ponekad misliti što bismo mogli imati. Za mene smisao sreće nije imati hrpu novca ili najmoderniju odjeću ili tehnologije. Trebamo biti sretni za svaki dan i svako jutro kad se probudimo jer neki se ljudi, nažalost, više neće probuditi.

Nemam velike snove jer sam sretan ovako kako jest i jedini san mi je da ostane kako jest, a ako bude bolje, bit će sretan. Na kraju, mislim da bismo trebali imati takve snove jer s takvima snovima nećemo biti razočarani. Možemo jedino postati sretniji.

Toni Meštrović, VII. r. OŠ KUNA

Samo je jedna

Zelene oči
kao šuma u proljeće,
ruke nježne,
a umorne od rada.

Ljubav koju pruža
grije naša srca.
Sve moje male nestašluge
ona mi opršta.

Ljubav velika,
neizmjerna,
ljubav bez granica,
to je samo jedna
– ljubav majčina.

Baldo Violić, V.r. OŠ KUNA

STATISTIKA Župe Velike Gospe u Kuni za 2013. god.

Kršteni

- Nikoleta Trobok
- Anamarija Trobok
- Nikola Hilić
- Lucija Krnjak

Vjenčani

- Mato Grlica i Dijana Milić

Umrlji

- Petar Mašković
- Božo Prnić
- Ane Milovčić r. Daničić
- Gordan, Bruno Grbić
- Jasminka Šimunović r. Šimunović
- Srećko Škoro
- Marija Bubrig r. Orhanović
- Ursel, Marie, Luise Šestanović r. Schmidt
- Marin Market
- Andrija Cibilić
- Mato Violić
- Nikola Lušić
- Davorka Trojanović r. Jerković
- Darinka Violić r. Popović
- Nedjeljka Protić r. Peruša
- Marija Žganjer r. Šestanović
- Neđe Bogojević, Marušić r. Šestanović
- Niko Đuračić

Od navedenih umrlih 8 je primilo sv. Sakramente umirućih, a
10 nije

/ NB. Statistika od 01.01. do 23.11.2013. /

Pročitajte

Dođi gospodine Isuse	1
Spasitelj je došao, dođimo I mi	3
50. obljetnica Zvona Delorite	6
Sveti Frano neđu nama	9
Muzej svetišta Gospe Delorite	12
Radost povratka u Kunu	13
Uoči Božića	16
Naše časne	17
Bog nam piše	18
Sjećanja	20
Bolna godišnjica	23
Predavanje dr. Glavine	24
Otvaranje galerije M.C.Medovića	26
Cesta Kuna – Crkvice	27
Moja ženidba	33
Legenda o Gospi od Milosrđa	36
Pokojni suradnici Zvona Delorite	38
Sjećanje na crkvu mog djetinstva	40
Kapot	41
Govori hrvatski	43
S didom u jemtvi u Gaju oskoruškom	44
Pelješka vodenica ili mlinica za žito	46
Crkva Gospe od Karmela	50
Sjećanje na kunovske trgovine	51
Di bi bili da je drukčije	55
Obrisni tuge	60
Pavlova plaža	61
Šale	63
Uz pedeseti broj Zvona	66
Škola	76
Statistika župe	81

GLASILO ŽUPE UZNESENJA MARIJINA

20243 Kuna - tel/fax 020 742033

Predstojnik (gvardijan) fra Josip Vidas 099 5902251
fra Vito Smoljan 099 6975025

www.ofm-sv-jeronim.hr

Urednički odbor

Fra Josip Vidas

Nina Vodopić

Fotografije

Neven Fazinić

Tehnička obrada

Marina i Roko Palihnić

Izdaje

Župni ured Kuna – Pelješac

Tisak

TOP GRAFIKA d.o.o. Velika Gorica

Za internu upotrebu, izlazi povremeno

Zavjetna crkva B. D. M. od Loreta i Franjevački samostan u Kuni.

Marko N. Škurla, Kuna.

Marko Škurla - 1914.

Stolisnik - *Achillea millefolium*

Glasilo župe Uznesenja Marijina

20243 Kuna - tel./fax 020/742 033

Izdaje: Župni ured Kuna - Pelješac

Tisak: mtg "topgraf" d.o.o. Velika Gorica

Za internu uporabu, izlazi povremeno